

<36616384390013

<36616384390013

3 Bayer. Staatsbibliothek

2° Diff. 312.

Bayer. Staats-
Bibliothek
München

2. D. B. V.

DISSERTATIO IVRIDICA,
DeAVRO CORO-
NARIO,

Von

Der Erbhnen-Steuer/

Quam

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINODN. FRIDERICO
GVILIELMO,CORONÆ BORVSSICÆ ET ELECTORATVS
BRANDENBVRGICI HEREDE &c. &c.IN ILLVSTRI ACADEMIA FRIDERICIANA
PRAESIDEDN. IO. SAMVELE STRYKIO,
I. V. D. & Profess. Publ. Ordinar.

PRÆCEPTORE SVO ÆTERNVM SVSPICIENDO,

D. XXIX. Ianuar. MDCCI.

publicæ eruditorum disquisitioni submittit

FRIDERICVS de Strauß/

Eques Neo-Marchicus.

HALÆ MAGDEB. Literis Chr. Henckelii, Acad. Typ.

SERENISSIMO POTENTISSIMO
QUE PRINCIPIS AC DOMINO,

DOMINO
FRIDERICO,
REGI BORVSSORVM.

ETC.

MARCHIONI BRAN-
DENBVRGICO, S. R. IMPERII AR-
CHICAMERARIO ET ELECTORI, DVCI MAGDEBVR-
GI, CLIVIAE, IVLIACI, MONTIVM, STETINI, PO-
MERANIAE ET IN SILESIA CROSNAE, BVRGGRA-
VIO NORIMBERGENSI, PRINCIPIS HALBERSTADII,
MINDAE, CAMINI, COMITI HOHENZOLLERAE
MARCAE ET RAVENSBERGAE, DYNASTAE RA-
VENSTEINI ET DITIONVM LAVENBURG ET
BVTOVV ETC. ETC. ETC.

PIO, FELICI, AVGVSTO.

Vm vbique conspirant ci-
vium Tuorum voces, vt priscum illud
FELICITER Tibi Borussorum Regi, a
Deo dato, & coronato, Deique no-
mine à venerandis sacri ordinis Anti-
stitibus vncto, acclament, Alma quoque nostra Fri-
dericiana a Regia Tua Maiestate ad Nominis Augu-
sti immortalitatem instaurata, lætitiæ publicæ signa
solennibus Panegyricis demonstravit, nec mihi in
eadem Academia Legum prudentiam excolenti,
silendum censui. Munus vero studiis meis conueni-
ens, & Regiæ Maiestati Tuæ non plane ingratum
cum inuestigare, commode se stitit *Auri coronarii*
oblatio, præsentibus chartis in apricum producti.
Neminem enim ex illis esse reor, qui fide in nexu Ma-
iestati Tuæ obstringuntur, qui occasione hac plane
diuinitus oblata, de Coronis haud quicquam medi-
tetur, ac Augusti Tui Regni auspicia Deo commen-
det, imo ex omnibus non fallacibus, Tibi soli, REX
POTENTISSIME, Coronam Borusficam a Deo
reſeruataſe, non auguretur. Equidem non de-
ſunt exempla Maiorum Tuorum, quibus Regna a
Re-

Rebus publicis aliis oblata, quæ semper modeste de-
 clinarunt. Vt vero hereditarii Ducatus ac Principa-
 tus absoluto Regni iure administrarentur, nexus ille
 fiduciarius, quo eosdem tenebant, vtut potentia
 sua ac ambitu Regna varia superarent, resistebat.
 Ipse Ducatus Borussia non alia lege aut libertate
 Domui Brandenburgicæ parebat, quam vt sceptrum
 Regni Polonici, fide sub iurisiurandi religione data,
 veneraretur: Sed cum tandem adueniret tempus,
 quo Deus secundum Sacræ Scripturæ elogium *Reges*
instituere & destituere decreuerat, etiam Regni monti, ca-
 pituli Borussia, Regia Dignitas restituenda fuit per
 Principem in gremio eius, soluto feudali nexu, & Bo-
 rusia ad libertatem revocata, natum. Et quidem
 Te ex FRIDERICI WILHELMI MAGNI sobo-
 le elegit Deus, cui iusto tempore Coronam Borus-
 sicam imponeret. Quippe non antea Te in orbem
 prodire voluit, quam cum Incomparabili Tuo Pa-
 renti, ad arma præter intentionem prouocato, spe-
 facta a Polonis, de resignando iure in Borusiam, &
 supremo eius dominio in Domum Brandenburgi-
 cam transferendo. Adeo felici auspicio tunc in
 orbem prodibas, POTENTISSIME REX, & illi

co, vtut fratri Seniori Electoratus deberetur, Borus-
fi, vtpote indigenatus amantissimi, ex natali solo,
felicissimum Regimen Tuum fore auguraban-
tur, & hinc a Parente Tuo, Te in cunis adhuc ia-
cente, humillimis expetebant votis, vt Electoratu
CAROLO AEMILIO Fratri Seniori relicto, post
fata sua Borusiam Tibi supremo iure regendam de-
stinaret. Cum enim trimestri spatio vix a Natiui-
tate Tua elapso, Libertas Borusiae in solennibus Pa-
cis Velauiensis tabulis concederetur, verbis in hunc
modum conceptis: *Vt Serenissimus Elector Brandenbur-
gicus, cum omnibus descenditibus Masculis IVRE SV-
PREMI DOMINII CVM SVMMMA ET ABSOLV-
TA POTESTATE sibi habeant Borusiam, possideant &
REGANT*, vnusquisque veram potestatem Regiam
pacis ac quietis esse videbat; hanc autem
Principi in libera iam Borusia nato potissimum de-
beri, non vano augurio ominabantur. Imo cum
anticipari quondam crederentur Poetae, illi hoc
contigisse arbitror, qui vix Te Nato canebat:

Nascitur in REGIS, FRIDERICVS, MONTE, quid illud?

Prædicunt Musæ: REX FRIDERICVS erit.

Verum enim vero vt eo maiori cum splendore præ-

332
viusque in Europam meritis magnis, imo plane Re-
giis, & sic applaudentibus Inuictissimo Imperatore,
aliisque Regibus, Coronam Borusficam capesse-
res, interuallo quodam, & animo ad tantam emi-
nentiam præparato opus erat. Inde ea, qua decet
futuros Reges, prudentia educabaris; & CAROLO
AEMILIO fortissimo Principe, contra hostes Im-
perii tunc temporis militante, ad Coelos euocato,
omnem in Te spem coniiciebant Magnus Parens, &
quotquot ipsi suberant prouinciæ. Hinc in expedi-
tionibus bellicis Te sibi comitem adiungebat, vt v-
na cum Genitore pugnares, & pectus Tuum grauif-
simis etiam periculis subeundis obfirmares. Imo
domi etiam magnam Consilii secretioris partem
Te faciebat, Regiminisque curam iam viuus in Te,
sapientissimum Filium, coniiciebat. Sic tranquilla
mente mortem excipiebat MAGNVS FRIDE-
RICVS WILHELMVS, cum videret se Filium
tot prouinciis prudentissime regendis parem orbi
relicturum. Credidisset jam unusquisque, horam
Dei aduenisse, vt Coronam capefferes: Ast necessa-
rium adhuc erat, vt Europæ prius ostenderes, Te
Parentis consilio orbatum, virtute Tibi propria, non

tantum Prouinciis Tuis, sed etiam Europæ rebus
consulendis parem esse. Longum foret hic excur-
rere, quantas expeditiones, paucis a delato Regi-
mine mensibus, pro salute Imperii suscepseris, & pri-
mus omnium ex Germaniæ Principibus fueris, qui
Gallos fugari, & eorum viribus occupata, Branden-
burgica virtute, vere Germana, recuperari posse, o-
stenderes; proelium ad Ordingam intelligo, Bon-
nam fortissime defensam, Kaiserswertham & loca
alia fortitudinis Tuæ Trophæa. Post continuo mi-
lite in Belgio, Germania, Hungaria, imo & Italia v-
trique tunc temporis Imperii hosti obicem posuisti,
ne sæuiret in Imperii viscera, sed tandem æquas pacis
conditiones acceptaret. Imo nuper adhuc inter se-
ptentrionis Reges belli scintillas, in flammam prope-
diem erupturas, autoritate Tua, armisque in subsi-
dium dispositis, opportune extinxisti, & quietem
Imperio reddidisti. Ita ergo post duodecennale
Imperium, Regia virtute tot heroicis factis pro-
bata, iam noui seculi exortus Te nouum Regem de-
siderabat, vt meritisimo capiti tuo Coronam impo-
neres, & Regnum Borusliæ Tibi nato per vota
solennia destinatum, non tantum Regia potestate

porro gubernares, sed titulo quoque ac nomine
REGIS teneres. Quod cum iam ex voto successe-
rit, quis diuinam voluntatem, miramque fatorum
directionem devota mente non recoleret, precibus
pro Tua, *REX POTENTISSIME*, & Vniuersæ *DO-
MVS REGIÆ* vltiori in cremento fusis. Accedit &
domesticum deuotionis meæ argumentum, quod
REGIA VESTRA MAIESTAS Parentem meum,
quoad vitam ipsi concessit *DEVS*, clementissimo
affectu prosequuta fuerit, adeo vt cohortis suæ e-
questris Ductorem Generalem eum esse voluerit,
sed etiam mihi hæc felicitas contigerit, quod Maie-
stas Vestra me ex sacro baptismi lauacro suis vlnis
susceperit, augustique nominis participem red-
diderit. Equidem forte modestius hæc filerem, sed
cum inusitata clementiæ hoc exemplum, Parenti
meo mihi que hac ratione exhibitæ, quod me ad
deuotissimum obsequium Regiæ Tuæ Maiestati
ad cineres vsque præstandum adstringit, non alie-
num ab hoc negotio argumentum esse censui, quare
publico gratulantium coetui me adiunxerim, noui
Regis Sceptra humillimo cultu venerando. Ast cum
in simul *Aurum Coronarium* offerre nequeam, charta-
ceum

ceum hoc munus auro diuturnius exhibendum du-
xi. Suscipe hoc, AVGVSTE REX, clementissi-
mo vultu, & riuulos pristinae gratiae, Parenti meo
quondam vbertim indultae, in me deriuari patiaris.
Non cessabo Deum O. M. indefessis sollicitare pre-
cibus, vt, quam Tibi nuper imposuit coronam, ser-
uet, augeat, contra omnia inuidorum molimina
securam praestet, fortissimaque sua manu tueatur.
Addat vltterius Regnum Regno, prouincias prouin-
ciis, sobolem soboli, vt vbique terrarum pateat, sub
vmbra alarum diuinarum florere Regnum Borus-
siae, vigere tot prouincias alias Brandenburgicas,
nec deesse ex Regio hoc sanguine, qui Sceptra
decusque Regni fortissime tueatur, Dei glo-
riam, pietatis ac iustitiae incrementum, & tot sub-
ditorum salutem ad finem vsque, non seculi, sed
orbis vniuersi feliciter promoueat. Ita voueo

REGIAE MAIESTATI T.

*ma submissione deuotus
cliens*

FRIDERICVS de Strauß.

INGRESSVS.

Luxit nuper, prouidentia Dei clementissime annuente, illa dies, qua Serenissimus Heros Brennicus, iam Potentissimus Rex Borussorum, Regale fastigium & Augustum Diadema felicissimis occupauit auspiciis, quemque diem merito feriis repentinis destinari voluit, vt publicæ pro salute Augustissimi Regis preces ad Deum funderentur, & incrementa tanta subditi læto & deuotissimo venerarentur animo. Et quidem nec suo deesse officio voluit alma Fridericiana, inprimis cum illa Serenissimum ac Potentissimum hunc Borussorum Regem, Dominum nostrum longe clementissimum, fundatorem ac Protectorem agnoscat, & sub hoc nouo regali fastigio & Diademate regio indies magis magisque inclarescat. Hinc in ipsis templis publicas Deo grates egimus. Fudimus pro Regis salute preces publicis orationibus. Fausta quæque ipsi apprecati sumus, & coniunctis animis ac vocibus acclamaui-
mus:

VIVAT FRIDERICVS BORVSSORVM REX.

Neque vero sola illa die gratulationes nostræ conclusæ fuerunt, sed adhuc deuotis personat votis nostra Fridericia-
na & vniuersa hæc Ciuitas de hac regali corona certa-
tim Augustissimo Regi deuotionis suæ argumenta edere
allaborat. Maiores certe nobis hic passim præiuere, & in-
primis documentum lætitiæ publicæ per *Aurum Coronarium*
exhibuere, de quo, cum nec nostra Iurisprudentia fileat, nec
nobis silendum esse, arbitrati sumus. Quid enim Iurium
cultori in hac Academia, sub Potentissimi Regis nomine co-
ruscante, hoc tempore accommodatius, quam quod ipsa
præeunte Iurisprudentia exemplar videat, in quo vires in-
geniū periclitari & meditationes huic tempori conuenien-
tes instituere liceat, vt hoc instar Coronarii cuiusdam tribu-
ti, solennitati, horum temporum sacrum dicere possit? Iu-
bente ergo temporis ratione, de *Auro Coronario* meditatio-
nes quasdam suscipere constitui, & cum hæc materia al-
tius ex ipsa antiquitate Romana repetenda sit, primo qui-
dem capite originem huius Auri Coronarii indagabo, &
quid antiquitus de hoc ipso Leges constituerint indicabo, in
sequentibus deinde adiura hodierna & praxin, ex ipsis
rerum argumentis desumtam, progressurus. Quod
institutum Deus clementissime
secundet!

CAP. I.

CAP. I. De AVRI CORONARII ORI- GINE.

CONSPECTVS.

E xplicatio Rubricæ	n.1.	homines fieri posse vulgo credi-
Remissive de derivatione au-		tum 21.
ri. n.2.		Iudicium inde deducitur de vir-
Varia auri prædicata consideratio-		tutibus Ethnicis. 22.
nem iuridicam habentia. 3.		Coronæ vicem præmiorum obtinere? 23.
Quid aurum glebale? 4.		Cur Coronæ electæ? 24.
Quid aurum publicum? 5.		Rationis præstantia secundum vul-
Aurum oblatitium largitionis spe-		gatam sententiam. 25.
cies est. 6.		Coronæ præmium Victoriæ. 26.
Quando soluebatur? 7.		Exemplo Romanorum declaratur 27.
Quatenus necessitatem in se ha-		Coronæ triumphales olim e lau-
buit. 8.		ru. 28.
Promissum necessario præstandum		Coronæ obsidionalis graminea. 29.
nisi remissum fuerit. 9.		Coronæ Ciuicæ quanam? 30.
Aurum comparatitium quid? 10.		Postea triumphalis ex auro fa-
Aurum sacrarum largitionum		cta. 31.
quid? 11.		Triumphus olim solennes. 32.
Aurum Obryziacum quid? 12.		Victori aureæ coronæ oblata. 33.
Quando aurum hoc requisitū sit? 13.		De triumpho Scipionis 34.
Species cuiusdam tributi erat. 14.		P. Decii. 35.
Aurum lustrale quid? 15.		Accipiebantur hæ coronæ ab ami-
Aurum coronarium varium, 16.		cis. 36.
Aurum præstationem quandam de-		Claudio triumphanti oblata coronæ
notat in iure. 17.		37.
Aurum Coronarium tributi quæ-		Cur dictæ prouinciales? 38.
dam species. 18.		Differebant a Prouincialibus quæ
Vox Krohnen Steuer vnde. 19.		a Senatu triumphatori mitte-
Coronæ olim multifarie. 20.		bantur. 39.
Præmiorum propositione virtuosos		

Aurea Corona magno numero in triumpho conspiciebantur 40.

Triumphus Æmilii. 41.

Sicini Dentati. 42.

Lysandri. 43.

Fulvii & Manlii. 44. seq.

Terentii & Flacci. 46.

Extra triumphum coronæ mittebantur. 47.

Illustratur exemplo Alcibiadis & Alexandri &c. 48.

Post lege publica aurum coronarium non nisi decreto triumpho accipi poterat. 49.

Illustratur loco ex Cicerone 50.

Offerebatur aurum Coronarium solenniter 51.

Formula ex Menandro recensetur 52.

Hoc aurum Coronarium victori proprium 53.

Valesii sententia hac de re recensetur cum iudicio. 54.

Rullus per L. Agrariam hoc immutare tentabat 55.

Lex ipsa ex Cicerone adducitur 56.

Lex hac caruit successu 57. seq.

Quid Aurum Coronarium sit, in compendio repetitur. 59.

In statu Monarchico ratio auri Coronarii varie aucta. 60.

Offerebatur etiam ob triumphum. 61.

Extendebatur oblatio eiusd. ad alios casus. 62.

Adoptionis causa offerebatur. 63.

vel ob auspicia regni. 64.

Hodierna praxis additur 65.

Vel ob aduentum Principis. 66.

Legati ob alias causas missi hoc offerebant 67.

Oblata etiam corona in signum subiectionis 68.

Postea in alia re Aurum coronarum prestitum 69.

Exemplo Valentiniiani declaratur. 70.

Convenientia auri coronarii cum oblatione Votorum 71.

Differentia utriusque 72.

Oblatio votorum non mere gratuita erat 73.

Modus Auro Coronario statutus 74.

Illustratur hoc loco aliquo ex Libanio 75.

Convenientia Auri Coronarii cum auro oblatio 76.

Discrepantia utriusque 77.

Discrepant ab auro Coronario munera exteris Regibus a Senatu missa. 78.

Munera hac sepe in Coronis aureis consistebant. 79.

Declaratur exemplo Masinissæ. 80.

Lalii. 81.

Eumenis. 82.

Legatorum ad Masinissam missorum. 83.

Legatis ipsis munera offerebantur. 84.

Per missionem aureæ Coronæ nullum populo R. ius creandi reges. 85.

Declaratur exemplis. 86. seq.

Differunt coronas aureas offerre,

& dignitatem regalem conferre.

*Quenam ratio constitutiva digni-
tatis regalis 89.*

Cur potentia requiratur. 90.

88.

Quod familiare disputaturis es-

se solet, circa vocum explicationem occupari in
anteceffum, id si & ego in præfenti fecero, eo
minus mihi vertendum vitio, cum non æque
in vulgus nota fit Rubricæ Disputationis sensus. Non de-
tinebo autem me hic in deriuatione vocis *Auri* præsertim
cum Dn. Præses in *Disp. de Aur. Obryzo & arg. pusul. c. 1. §. 1.*
hoc thema satis enucleauerit; illud tamen, quoad considera-
tionem iuridicam, sicco, quod aiunt, pede non prætereun-
dum duxi, quod singularia prædicata in iure nostro auro
adscribantur, quæ tamen hic non excutere plenius, sed tan-
gere saltim lubet. Sic occurrit Aurum glebale in *l. 2. C.*
Theodos. de Prætor. & Honor. Prætor. quod scilicet pro posses-
sionibus penditur *Conf. l. 11. C. Theod. de Senat. & de Gleba-*
li & c. l. 14. C. Theod. de proximis Comit. dispos. vbi de solutio-
ne auri glebalis, vnde & in specie glebalis pensio dicitur in
l. 4. C. Tb. de indulg. debit. Auri publici mentio iniicitur in *l.*
vn. C. de Auri publ. persecut. Sicuti enim aliarum rerum ad
largitiones principis perferendarum certi deductores &
profecutores erant, ita & constituti erant auri publici, qui
scilicet aurum sacris largitionib9 inferendum, cogendumq;
deferrebant & quidem cursu publico. Iac. Gothofr. in not. ad
cit. l. Porro in *l. 5. C. Tb. de Senat. & de Gleb.* sese offert aurum
oblatitium, quod largitionis cuiusdam & munificentiae spe-
ciem repræsentauit, spontaneoque motu præstitum fuit,
non ex necessitate vel ordinaria collatione, in quo ab auro
glebali differebat, ceu contra Cuiac. optime demonstrat. Iac.
Gothofr. in not. ad *c. 1.* Persoluebatur vero hoc aurum obla-
titium

2

3

4

5

6

7

1. *ut* ex *cl. l. ii.* apparet a Senatu Imperatoribus, vel initio Imperii, vel post victoriam a principe partā, vel etiam quinquennialibus, aut decennialibus, tertioque Imperatoris lustro, vel alias ob causas, maxime liberalitatis vel lætitiæ testandæ gratia. Licet vero sponte offerretur, tamen collatio hæc speciē necessitatis aliquam in se iam habuit, ubi decretum Senatus semel de eo factum fuerat. Gothofr. *cl. l. 4.* Imo & Imperatoribus semel promissum necessario solui debebat: hinc *in l. 9. C. Th. eod.* de exactoribus disponitur, nec aliter Senatus ab hoc liberari poterat, nisi remissum vel in totum vel pro parte fuerat, ceu eiusmodi remissionis pro parte occurrit exemplum in *l. 14. eod.* ubi Imperator Theod. & Arcad. aurum oblatitium, Valentiniano III. promissum, partim remiserunt. Qua vero occasione hoc aurum oblatitiū Valentiniano a Senatu fuerit promissum, sufficienter & plenius exsequitur Iac. Gothofr. *in not. ibid.*
10. Adhuc alia species *Auri* apparet in *L. 5. C. Th. de Milit. Vest.* quod dicitur *comparatitium*. Consistebat autem in certo canone, præstando a provinciis plerisque orientis, ad comparandas vestes militares. Excipiebantur autem, ceu ex *l. ult.* apparet, duæ provinciæ Osroene & Mauria, quæ vestem militarem ipsam, non aurum hoc comparatitium, præstabant. De modo ipso conferendi hoc tributi genus in ipsa lege disponitur. Erat & *aurum sacrarum largitionum*, de quo in *l. 48. C. Theod. de Curs. publ.* & videtur idem esse ac aurum publicum de quo *n. 5.* In specie vero de eius transmissione per cursum publicum, quomodo scilicet ea sit facienda, ibi disponitur. Neque prætereundum *Aurum Obryziacum* ut dicitur in *l. vn. C. Theod. de Obl. vot.* vel *obryzatum*, ut appellatur in *l. vn. C. de oblat. vot.* (quæ duæ locutiones nihil tamen in re ipsa diuersi habent. Dn. Præs. *disp. de Auro Obryzo & Argento pufulato c. 1. §. 2.*) estque purissimum, vel natura tale, vel artificio h. e. flammæ edacis examine purum

rum redditum. Dn. Præf. *ib.* §. 3. 45. Eiusmodi aurum re-
quirebant Imperatores in solenni oblatione votorū sub au-
spicium felicitatis anni. Munus enim hoc principi offerri soli-
tum, votum dicebatur. Constituere vero in *l. cit.* Impp.
Arcadius & Honorius, quod hanc deuotionem a Senatu li-
bentianimo suscipiant, sed eo modo, quo dictum. Erat er-
go species cuiusdam tributi singulis annis sub initium præ-
stari soliti. Formulam oblationis eiusmodi votorum ex-
hibet Iac. Gothofr. *ad cit. l.* Cæterum hic conferri pote-
runt, quæ *in cit. disput. de Aur. Obryz. & arg. p. usul.* hac de re
plenius differuntur.

Hisce iungamus aurum lustrale, de quo mentio fit, in
tot. tit. Cod. Theod. de lustrali conlatione. Quod aurum lustra-
le erat certa præstatio seu vectigal, quod iuuandæ Reip. cau-
sa negotiatoribus, qui transferendarum mercium curam
habebant, indicebatur. De quo prolixius consuli potest Ia-
cobus Gothofredus *in Commentar. ad Rubricam & singulas Le-
ges d. tit.*

Tandem se Aurum Coronarium sistit, quod non vnus
naturæ videtur fuisse, variauit enim pro temporum ratio-
ne, ceu ex dicendis apparebit. Sicuti vero ex omnibus ha-
tenus enarratis speciebus auri apparuit, per aurum in iure
olim præstationem quandam, vel voluntariam, vti in auro o-
blatio; vel necessariam, vti in Glebali & comparatio; vel mix-
tam, vti in auro obryzato, intelligi, & sic vbique pensionem seu
tributi speciem in auro præstari olim solitam inuoluere: ita
& per aurum in hac materia quædam præstatio, pensio, seu
tributum intelligitur, & quidem tale, quod in coronis præ-
stabatur, vt proinde Græci hoc aurum coronarium *σεφαινον*
καυόναι appellauerint Dion. Gothofr. *in not. ad l. vn. C.*
de Aur. Coronar. vel *σεφαινον φόρον* Grot. *ad l. 1. Maccab. c. 10.*
v. 29. Germ. Krohnen-Steuer: quæ appellatio non ex pro-
prio

- prio ingenio excogitata, sed ab ipso B. Luthero in S. literarum versione usurpata, ceul apparet ex *loc. cit.* Hinc convenientissimum hoc vocabulum Rubricæ nostræ ex S. Literis addidisse, nemo nobis vitio vertet.
- 20 Vt, vero distinctius in enucleatione huius auri coronarii procedamus, præsupponendum ex Gellio *l. 5. c. 6.* multifarias olim coronas fuisse, omnes tamen eo directas, ut præmio bene merentibus in bello essent, & ita hac sub spe accipiendæ coronæ reliqui milites ad dimicandum eo alacriores fierent. Ita enim (vel I Cto Vlpiano teste *in l. 1. ff. de*
- 21 *l. 6. l.*) doctrina gentilis ferebat, propositione præmiorum bonos, h. e. virtuosos reddi homines posse, & hinc tam varia media excogitarunt, quæ præmiorum locum obtinerent. Vnde Carol. Paschal. *de Coron. l. 5. c. 2.* audacter
- 22 *Premium, inquit, est egregia humana imbecillitatis sultura, ignavia stimulus, animo, iam per se ad res præclaras eunti, haud par-*
- 23 *dum incentivum.* Quanquam vero velex hoc exemplo appareat, Gentilium doctrinam moralem intime superbia depravatam fuisse, & virtutes fere omnes ambitione directas & quasi excultas fuisse (virtuosum enim & bonum esse propter præmia, quid aliud est, quam eo anniti, ut quis dignus omnibus summis honoribus, per præmia repræsentatis, publice iudicio vulgi habeatur?) tamen id simul liquidum est, vñanimi fere omnium consensu Gentium, *Coronas* singularium præmiorum vicem sustinuisse. Necessario enim eiusmodi medium excogitandum & in praxin deducendum erat, quod quidem sumtibus haud magnis compa-
- 24 rari, interim egregiæ virtutis præbere testimonium queat. Et, ni fallor, recte Carol. Paschal. *de Coron. l. 5. c. 3.* rationem quærit in communi illa persuasione de excellentia capitis, quod corona circumambit: Caput enim hominis pro te-
- 25 de animæ vulgo reputatur: In capite intellectus & ratio
sua

sua officia præstant. Per rationem nos distinguere a brutis autumant, imo per rationis culturam nos Deo propiores & similiores reddi, & sic ipsam rationem diuinæ particulam mentis esse. Sed si hæc præiudicia paganizantia digne essent excutienda, nimis ab instituto nostro dilaberemur, præsertim cum sanioribus Christianis, ex ipsis sacrarum litterarum fontibus, iam vanitates huius doctrinæ, de rectitudine & præstantia rationis, notæ sint. Sufficit nos inuenisse fontem, cui coronæ imprimis præmiorum vicem representauerint.

Imprimis verò præmium victoriæ constituerebat, unde de haud raro similia in S. literis defumta sunt. 2. Tim. 4, 7. 8. Apoc. 2, 10. Iac. 1, 12. quod corona iis sit destinata, qui victoriam de mundo reportarint & in certamine fortes se præbuerint. Certe ipsi Romani hunc morem victores coronandi imprimis sancte seruauerunt. Neque hic respiciebatur ad aliquod lucrum ex præmio captandum, sed ad solam gloriam, quæ inde dependebat. Nam erant coronæ levissimi pretii. *Coronæ triumphales* teste ipso Gell. cit. l. antiquit. 28 *tæ se lauru erant.* Corona *obsidionalis*, quam illi, qui liberati erant obsidione, duci dabant, graminea erat, ex illo gramine confecta, quod in loco eo generatum esset intra quem clausi erant, qui obsidebantur. E fronde quernæ vel ilicis corona dabatur a ciue ciui, a quo in discrimine vitæ seruatus erat quæque *ciuica* dicebatur. Quin & aliis in certaminibus tales dabantur. vid. Salmuth. ad Panciroll. *Res memorabil. lib. 1. tit. 42.*

Sed progressu temporis, accedente ad ambitionem avaritia, sola gloriæ cupiditas absque splendore quoque externo, & pretio ipsarum coronarum, non videbatur sufficiens esse, hinc triumphales coronæ ex auro fieri coeptæ sunt. De his aureis coronis hæc habet Gellius lib. 5. c. 6.

Triumphales corona sunt aureæ, quæ Imperatoribus ob honorem triumphi mittuntur, id vulgo dicitur AVRVM CORONARIVM.

- 31 His verbis nobis aperit aditum perueniendi ad originem
auri Coronarii. Videlicet Triumphi olim solenniter decer-
 32 nebantur victoribus seu Imperatoribus, & cum solennibus
 insignibus peragebantur, quæ *ὡς ἐν σπονδαῖς*, exhibentur
 a Pancirollo *Lib. 1. de Memorabil. tit. 57.* Inprimis autem
 victoribus donari solebant aureæ coronæ, quæ in ipso tri-
 umpho solenniter ferebantur; quin Auream Coronam gem-
 misque ornatam, feruus publicus sustinebat, hoc etiam at-
 que etiam subiiciens: *Respice futura & hominem te esse cogi-
 ta.* Barnab. Briffon. *de Formulæ solennib. pop. R. verb. l. 4. p.*
m. 352. Et sic coronæ hæc ad decorandum triumphum ma-
 xime faciebant, id quod infinitis exemplis ex historiæ anti-
 33 quitate constat. De L. Scipione triumphum publicum a-
 gente, memorat Liuius *l. 38. c. 58.* quod tulerit in triumpho
 34 aureas coronas CCXXXIV. Publium Decium Consu-
 les ob res egregie gestas Aurea Corona donauerunt, quin
 & Cathaginenses eo tempore ad gratulandum legatos Ro-
 mam miserunt cum Aurea Corona quæ fuit pondo 25. teste
 35 eodem Liuiio *l. 7. c. 37. & 38.* Consueuerant enim bene re-
 bus gestis Imperatores, ab amicis, sociis, prouinciis, aliisque has
 coronas accipere, (vt Hirtius *de bello Alexandr. c. 70. in f.* testa-
 tur, exemplūq; de Pharnace, Cæsari coronā aureā mittente,
 refert) quoties scilicet triumphum victori decretum esse
 percerebuerat, aut cum res gestæ eius tantæ erant, vt ei in-
 re triumphus denegari non posset. Paschalius *de Coron. l. 8.*
 36 *c. 6.* Claudius Imperator cum de Britannia triumpharet, a
 Gallia comata accepit coronam constantem nouem pon-
 do, ab Hispania vero aliam, quæ septem pondo habuit. Pli-
 37 nius *lib. 33. c. 3.* & quia plerumque triumphatoribus e pro-
 vin-

vinciis mittebantur gratulationis ergo dicebantur *Prouin-*
ciales, quod liquido apparet ex verbis Tertull. *de coron. mi-*
lit. Sunt, inquit, & *prouinciales auree*, imaginum iam non *uino-*
rum capita maiora quarentes. Vnde constat eas fuisse m a
iores & ponderosiores. Paschalius *de Coron. lib. 8. c. 6.*
Erat vero differentia inter coronas has *prouinciates* & quæ 3 8
a Senatu triumphatori decreta erat, quæque, vt antea vi
sum, a seruo publico præferebatur, & figuram laureæ re
præsentabat, adeoq; & insignis laureæ, ad differentiam lau
reæ i.e. coronæ contextæ e duobus ramulis lauri dicebatur,
Paschal. *cit. l. c. 1. l. 8.* Hæc deponebatur apud Iouem, ad cuius
templum, perfecto & absoluto prope triumpho ouans pro
perabat, & ita coronam illam insignem in ipsius gremio
deponebat: Paschal. *c. 3. lib. 8.* illæ vero manebant apud eum,
cui mittebantur Paschal. *cit. l. 8. c. 1.* quæque plerumque ma 3 8
gno numero, solennibus in triumphis conspiciebantur.
Insignis triumphus L. Pauli Emilij describitur a Plutarcho 3 9
in vit. eiusd. p. 273. in fol. vbi postquam solennitates
plurimæ relatæ, tandem inquit: *lit. D. ἐφ' ἧς δὲ τοῖς ἐκο*
μιστοῖσι χρυσοῖσι στέφανοι τετρακόσιοι τὰ πλεῖστα ὅς ἀπόλλεως ἀγ
εῖα τῆς νίκης τῷ Ἀμιλίου μετὰ πρὸς θεῶν ἔπειψα h. e. sub his
coronæ aureæ quadringentæ numero translatae dona ci
vitatum Emilio cum legationibus victoriæ causa missæ.
Non minus coronis conspicuus triumphus fuit L. Sicinii 4 0
Dentati. Huic enim teste Valerio Maximo *lib. 3. c. 2. §. 26.*
præferebantur aureæ Coronæ octo, ciuicæ 14, murales
(de his videatur Gell. *cit. l.*) tres, obsidionalis vna. De L. y- 4 1
fandro memorat Plutarch. *in vit. eiusd. p. m. 442. in fol. lit.*
a quod ei tanquam homini δυνατώτατος potentissimo, &
Græciæ quodammodo Domino, complures coronas do
nauerint: vt adeo mos bene merentibus in bello coronas
offerendi apud Græcos etiam frequens fuerit. M. Fuluii 4 1
trium-

triumphus depingitur a Livio *lib. 39. c. 5.* & hoc simul adiungitur, quod Aureæ Coronæ centum ante currum latæ
 45 fuerint. In triumpho Cneii Manlii conspicuæ fuerunt coronæ aureæ 200 *Id. cit. l. c. 7.* Sed postea idem triumphum egit, ubi medius honos ei fuit habitus, & fictantum 52. coronæ aureæ latæ. *Id. cap. 29.* In Terentii triumpho, descripto ab eodem Livio *lib. 4. c. 17.* tantum duæ aureæ Coronæ fuerunt. Q. Fulvius Flaccius ex Hispania ovans rediens, in triumpho tulit coronas aureas centum viginti quatuor *Id. cap. 43.*

47 Cæterum extra publicum solennemque triumphum non infrequens quoque erat Victoribus mittere coronas aureas. De Græcis refert Curtius *lib. 4. c. 5.* quod ex concilii sui decreto duodecim ablegaverint ad Regem Alexandrum, qui ob res, pro salute Græciæ ac libertate gestas, coronam
 48 auream donum victoria ferrent. Sic de Alcibiade refert Plutarchus in vita eiusd. p. 210. quod ob res bene gestas in reditu in patriam coronis aureis donatus, ac terra mariq; imperator cum libera potestate creatus fuerit, & Eurypolemus in concione ad Athenienses habita apud Xenophontem *Histor. Græc. libr. 1. in fin.* concludit, omnino æquum esse, ut victoria potiti coronis ornentur.

49 Videtur vero mos coronas etiam extra solennem triumphum mittendi nimis in abusum tractus, præsertim Imperatorum & Ducum belli avaritia magis extorquente coronas, seu aurum coronarium, quam accipiente, hinc lege publica cautum fuit, ne quis aurum coronarium acciperet, nisi triumphus ei iam decretus sit. Occurrit hac de re elegans apud Ciceronem *orat. in L. Pison. p. m. 762. lit. R.* locus, ubi ita: *Mitto aurum coronarium, quod te divitis sine cor sit, cum modo velles modo nolles, lex enim generi tui & decerni & te accipere vetabat, nisi decreto triumpho.* In
 quo

quo tum accepta tamen & deuorata pecunia Vtinacorum, centum talenta euomere non poterat.

Solenniter vero ita decreto triumpho solenni legatione a ciuitatibus & prouinciis aurum coronarium offerebatur & oratione prænua victoribus, gratulationis ergo, donabatur. Eiusmodi formulam seu typum orationis, quam recitare debebat Legatus, coronam Imperatori urbis alicuius nomine offerens ex Menandro Rhetore cap.

περὶ Σεφανωτικῆς p. 632. adducit Iac. Gothofr. ad l. i. C. Th. de Aurora Coron. in f. vbi hæc habentur: Μετὰ τὴν ἀνδρείαν τὰ κατὰ

τὸν πόλεμον ἔρεῖς, καὶ λοιπὸν περὶ τῆς κατ' εἰρήνην, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπαίσεις: ὅτι, τοὶ γὰρ τοὶ, διὰ τῆς Σεφανωτικῆς ἡ πόλις ἅμα μὲν χάριτας ἐκτείνουσα ὑπὲρ ὧν ὡς ἡμεῖς εὐεργετημέθα: ἅμα δὲ καὶ δεομένη καὶ ἱκετεύουσα καὶ θαρρῶσα τῇ σῇ περὶ πάντα Φιλανθρωπία ὅτι ὁδὸς ἐντεύξεται. Εἰτα ἀξιώσεις ἀναγνώσθηναι τὸ ψήφισμα. h. e. Post argumentum de fortitudine (Principis) dices

de rebus eius bellicis: deinde de iis, quæ in pace agit. Post hæc adiuces: Propter hæc igitur coronat te (o Princeps) nostra ciuitas, & beneficia tua, quibus in dies ornatur, prædicat: simul rogat & supplicat, aut potius confidit in bonitate tua, quia nullius rei petende causa te adire opus erit. (quasi sponte Princeps daturus sit omnia) Deinde petes, ut recitari decretum ciuitatis (Princeps) permittat. Vbi pro faciliiori intellectu obseruandum, prima & vltima verba instructionem legati, & media tantum ipsam formulam, continere.

Cæterum cum aurum hoc coronarium prouinciale, seu a prouinciis victori oblatum, præmium victoriæ esse debebat & gratulationis ergo offerebatur, supra iam dictum, hoc ipsum apud victorem mansisse, nec in publicum aut in ærarium collatum esse; quanquam id velit Henricus Valefius ad Ammian. Marcell. lib. 25. ad verb. coronarium indultum inquit: Ab hoc auro coronario, distinguende sunt coronæ aureæ, quæ olim in libera Republ. Prætoribus aut Consulibus dabantur

antur a Regibus ac Provinciis & civitatibus liberis, ad ornamentum triumphi, quod aurum postea in ærarium referebatur.

Si enim id de auro coronario ipsi Victori oblato a provinciis intelligatur, falsum est omnino, illud ipsum in ærarium fuisse collatum: Si autem de coronis aureis magis civitati populoque Romano ab exteris misis, quam victori, aliud utique dicendum. Et huc refero Carthaginensium legationem Romam factam cum coronæ aureæ dono, quæ in Capitolio in Iouis cella fuit posita, testante Lilio lib. 7. c. 38.

55 Tentabat tamen P. Servilius Rullus Tribunus plebis per legem Agrariam hoc quodammodo immutare, constituendo, ut in fauorem plebis decemviri crearentur, qui omnes agros publicos, qui vel extra vel in Italia essent, venderent, partim colonis imposito vectigali dividerent, partim

56 tim agros priuatorum emerent. Inter alia huius legis capita quoque Imperatoribus & victoribus iniungebatur, *ut quicumque de provincia decesserit, apud eosdem decemviros, quantum habeat prædæ manubiorum, auri coronarii, profiteretur.* Deinde iubebat, aurum, argentum, ex prædâ, ex manubis, ex coronario, (auro scil. vid. Dion. Gothofr. in not. ad Cic. orat. iam citand.) ad quoscunque pervenit, neq. relatum est in publicum neq. in monumento consumtum, id profiteri apud decemviros, & ad eos referre, Cic. orat. 16. de Lege Agrar. p. m. 418. ad emendos scil. agros. Cic. orat. 15. p. 401.

57 Verum lex hæc non habuit effectum, postquam Cicero, publicis orationibus ad populum, eam dissuasisset. Ostendebat enim, iniquum fore, imo contumeliosum, Imperatores excutere, nec ob aliam causam Pompeium a Rullo ab hac professione & collatione auri Coronarii fuisse exceptum, quam quod metueret, ne ille eandem contumeliam quam cæteri, ferre non possit. Addit porro, Decemviros eo ipso appetere iudicium de Imperatoribus, quan-

tæ scilicet cuiusque manubiæ fuerint, quid relatum, quid
residuum sit. Imo finem illum, propter quem illud au- 58
rum coronarium in publicum referendum sit, ostendit
esse inuidiæ & periculi plenum. Volebat enim Rullus, vt
pecunia in agrorum emtionibus consumeretur, & in istos
agros deducerentur Coloniae &c. Cic. *orat. 15. de Lege Agrar.*
p. 401.

Si itaque hactenus dicta in compendio reuoluimus, ma- 59
nifestum est, auri coronarii initia esse repetenda a trium-
phis Imperatoribus sub statu Democratico decerni a S. P.
Q. R. solitis, & fuisse præmium, seu donum aliquod in aureis
coronis consistens, sponte ab amicis, sociis, ciuitatibus &
prouinciis victori, triumphum agenti, gratulationis ergo
per legatos solenniter oblatum; quodque ei in triumpho
præferebatur, cuiusque proprietas penes ouantem semper
manebat.

Post, vbi Augustus popularem statum Romanum in 60
Monarchicum conuertebat, minime aurum coronarium
est sublatum, quin potius eius ratio variis modis aucta & ad
maiores necessitates deducta. Quo maior enim horum
Imperatorum tunc potestas erat, eo liberiori modo dispo-
nebant de auro hoc coronario. Et quidem oblatum his 61
aurum hoc fuisse ob victoriam partam, dubium nullum ha-
bet, & supra relatum exemplum de Claudio Imperatore
triumphante de Britannia confirmat.

Sed non substitit in hisce limitibus oblatio auri corona-
rii, sed ad alios quoque casus extensa. Apparet hoc ex L. 4. C. 62
Theod. de Aur. Coron. vbi Impp. ita disponunt. *Quæ diuersarū or-
dines curiarum vel amore proprio, vel indulgentiarum letitia,
vel rebus prospere gestis admoniti, in coronis Aureis, signisque di-
uersis obtulerint in quacunque fuerint oblata materia, in ea su-
scipiantur, ne id quod voluntate offertur, occasione obryze incre-
men-*

menti necessitatis iniuria insequatur. Concise hic pleraque

membra mutati auri coronarii continentur. Et primo quidem exinde manifestum est, Imperatoribus aurum coronarium oblatum fuisse etiam ob alias causas, quam ob victo-

63 riam. Sic adoptionis causa oblatum fuisse aurum hoc, testatur Capitolinus de Antonino Pio *in eius vita p. 18.* in-
quiens: *Aurum Coronarium, quod adoptionis sue causa oblatum fuerat, Italicis totum, medium provincialibus, reddidit.*

64 Porro ob auspicia regni & Imperii aurum coronarium oblatum nonnunquam fuit. Iuliano Imperii sceptrum capessenti oblatum fuisse, docet Eunapius. vid. Iac. Gothofr. *ad l. cit. 4.* Eodem modo Tripolitani Seuerum & Flaccianum legatos creasse & victoriarum aurea simulacra Valen-
65 tiniano ob imperii primitias obtulisse dicuntur. vid. Ammian. Marcell. *lib. 28. cap. ult.* Neque vero hodie infrequens est, talia munera sub primordio regni offerri a subditis, quin recentissimum exemplum principis Andegauensis, ad folium Hispanicum euecti, id luculenter testatur, cui etiam a Galliae incolis, per quorum ditiones transitum habuit, solennia munera gratulationis ergo sunt oblata. Quin publicum terrarum Brandenburgicarum gaudium Augustissimo suo Regi, qui nuper Regale Diadema sibi imposuit, per aliquot dies eandem promptitudinem & deuotionem exhibuit, & infinitum foret, si hoc thema pluribus exemplis illustrare vellemus.

66 Deinde, nato Principi filio, vel etiam ob aduentum eiusdem hoc aurum coronarium oblatum fuit Paschal. *de Coron. lib. 8. cap. II.* Sic Edesseni Iuliano aduenienti hoc obtulerunt teste Zosimo *lib. 3. p. 714.* De hoc ipso Eunapius *in excerpt. Legat.* refert, quod coronas aureas admiserit, quas vrbes & prouinciæ solenniter ad eum ob aduentum misere;

μετὰ τὴν Ἰαλιάνα, inquit, τῆς βασιλείας ἀναγόμευσιν πρεσβείαν
παν-

πανταχοθεν συνεβαινον, & σεφανοι πολλοι χρυσοι δι αυτων παρα των εθνων ανεκομιζοντο: εν ταυτα & δι την Ιωνιαν διχοντες. h. e.

Rost proclamationem Imperii Iuliani legationes multe conueniunt cum coronis multis aureis, quæ ipsi a Gentibus offerebantur: Fuerunt etiam ibi Ioniam inhabitantes. Porro Theodosio iuniori Senatus Constantinopolitanus Heraclea Constantinopolin reuerso, idem obtulit. vid. Iac. Gothofr. ad cit. l. 4. Idem de Nisibenis prædicat Ammian. Marcell. l. 25. c. 9. p. m. 438. quod scil. Iouiano obtulerint coronam, qui aliquamdiu eandem recusans, coactus denique suscepit, exclamante Siluiano, causarum quodam defensore: Ita Imperator a ciuitatibus residuis coroneris, quo ipso tamen finem suum non obtinuere, ceu pluribus ibidem exponitur.

Imo qui vel ob aliam causam missi erant ad principes legati, hoc aurum coronarium offerebant: quemadmodum exemplum affert de Synesio Iacob. Gothofr. cit. l. qui ad Arcadium Imperatorem missus erat cum corona vt Cyrenæ patriæ suæ calamitatibus succurreret, vbi simul verba, Synesii hæc adducit: ἐμέ σοι πέμπει κορήνη σεφανάσοντα χρυσῶ μέν τήν κεφαλὴν, φιλοσοφία δὲ τήν ψυχὴν h. e. *Cyrene me ad te mittit coronandi ergo, caput quidem auro, animam vero sapientia. Cæterum non tantum gratulationis ergo coronæ aureæ postea oblatae, sed etiam in signum subiectionis imo etiam aliquando a gentibus deuictis, ob vitam ipsis a victore concessam. De Iuliano refert Ammian. Marcell. lib. 23. c. 3. p. m. 356. quod Saracenorum reguli gentium genibus supplices nixi, oblata ex auro corona, tanquam mundi nationumque suarum dominum adorarint. Et huc spectat Seruii definitio auri coronarii ad l. 8. Æneid. Virgil. quod scilicet a victis gentibus dabatur, & quod imponebant Imperatores propter vitam concessam. Sed hæc præstatio auri coro-*

na.

narii plane exorbitans est, cum in necessitate quadam consistat, & sic ad munera referri non possit.

- 69 Porro in hoc quoque natura auri coronarii mutata est, quod non præcise ad aureas coronas adstricta sit, uti quidem origo eius postulabat, sed sufficiant signa ab aureis coronis diversa, uti Imperatores in *L. 4. C. Th. de Aur. Cor.* diserte fatentur. Non enim solet res ubi incipit, subsistere, sed tractu temporis varias mutationes admittit, quod exemplo Emphyteuseos, Feudorum
70 &c. liquido patescit. Hoc vero apparet ex muneribus Valentiniano oblatis, consistentibus in aureis simulacris victoriarum, de quibus iam supra. Additur vero ratio hæc, quod aurum coronarium voluntate offeratur, & sic non præcise ad coronas restricta esse debeant munera; Mansit tamen nihilominus nomen auri Coronarii, ex eo quod in locum aurearum illarum Coronarum antiquitus offerri solitarum, sit introductum; Vnde & vox *Krohnien-Steur* ita iam intelligenda, ut non præcise supponamus pensionem seu collectas, in præstatione aurearum coronarum consistentes, sed saltim eiusmodi casus ubi olim aurum coronarium præstari solebat. Porro nihil interesse dicitur in quacunque materia oblatum fuerit.
71 In hoc ergo differt ab *oblacione votorum*, de qua supra dictum: Quæ quidem valde affinis huic auro coronario erat, Fiebat enim gratulationis ergo, sub auspiciis novi anni, imo munerum, non tributorum, rationem habere videbatur, id quod apparet ex Symmachi epistola relata a Iac. Gothofr. ad *L. vn. C. de Obl. Vot.* ubi formulam offerendi his delineat verbis: *Sumite igitur defensores publicæ salutis solenniter Auror ducta munuscula, non quia diutis metalli honore gaudetis, sed, ut nostra devotio felicitis seculi testetur opulentiam. Bonis*
72 *Principibus bene parva libamus &c.* Sed in materia superest di-

diuersitas. Expresse enim exigebatur aurum Obryzum, deinde æstimatio libræ auri addebatur, vt scilicet vna libra auri solidos septuaginta duos contineret, de qua æstimatio- ne plenius consuli potest, quem sæpe laudauimus, Iacobus Gothofredus cit. l. Et hoc est quod Imperatores in l. 4. C. Th. de Aur. Cor. adiiciunt, *ne occasione obryzæ incrementi ne- cessitatis iniuria consequatur.* Ex quo apparet, oblationes 73 votorum non mere gratuita dona fuisse sed tributum quod- dam genus, quod tamen ab auro coronario ab initio lon- ge absuit. Quin cum in auro coronario offerendo mo- 74 dum sæpe excederent subditi, statuit Iulianus, ne 70 solidis maiores coronæ aureæ deinceps mitterentur. Adducit hunc in finem locum quendam, ex Libanio *orat. funebr. in Iuliani necem p. 305.* Iacobus Gothofr. ad cit. l. 4. de Aur. cor. quē, cum hanc rem egregie illustret, non pigebit adducere: 75
 ὁ χρυσὸς δὲ ἔπος ἀνέμνησέ μοι χρυσῶν τε Φάνων ἕς αἱ μὲν πόλεις
 ἑπεμπον, διὰ πρεσβέων, αἰδήλας ὑπερβαλλύσαι τῷ φαθμῷ χι-
 λίων ἕς σατήρων, δισχιλίων δὲ ἐκείνῳ. Τῆτων ὁ παρ' ἐτέρων ἐλ-
 κων πλέον, ὁ δὲ ἐπιτιμήσας τῷ μεγέθει, σαφῶς εἰδώς, ὡς ἂν ἀνευ-
 πόνε τα τοιαῦτα συλλέγοντο, νομοθετῇ, τον σεφανον ἀπὸ σατή-
 ρων ἐβδομήκοντα φοίταν, τὴν μὲν τιμὴν ἴσην νομίζων ἑκατέρῃ δύ-
 νασαι, φιλοχρημάτων δὲ εἶναι κερδὴ ζητῶν ἐν τιμῶν σχήματι.
 h. e. Hoc aurum autem me communefecit aurearum coronarum, quas vrbes miserunt per legatos, vbi altera alteram superabat libra. Hæc erat solidorum millium, illa vero duorum millium. Ex illis alia ponderis maioris erat. Hic autem reprehendebat magnitudinem bene sciens, quod non sine labore eiusmodi colli- gantur, & lege sanciebat, ne corona septuaginta solidos excede- ret, existimans, honorem quidem vtriusque posse esse æqualem, anari autem esse lucrum querere sub specie bonorum.

Proxime ad aurum coronarum quoque accedit aurum 76 oblatitium, de quo supra iam mentionem fecimus, sed ta- men cum illo non confundendum, ceu facile ob arctam af-

finitatem potest fieri. In hoc certe conueniunt, quod
 spontanee offerebatur, idque priuato amore, velu-
 ti principatus initio post victoriam a Principe partam,
 77 quod fiebat in auro &c. Ast vero in aliis omnino discre-
 pant, 1) aurum coronarium ab initio tantum victoriae &
 28 triumphi decorandi gratia dabatur: Aurum oblatitium
 27 quoad suam primariam indolem ex priuato amore etiam
 ob alias causas. Hinc aurum coronarium etiam 2) vi-
 28 guit in Republ. libera, priuatisque personis triumphum a-
 gentibus dabatur: at aurum oblatitium, postquam Prin-
 cipes thronum occuparunt, demum introductum, eiusque
 praestatio solis Principibus facta 3) Aurum coronarium,
 inprimis ab initio dabatur ab amicis sociis, & mittebatur
 victori ex prouinciis, tractu temporis etiam a Decurio-
 nibus Principibus praestabatur. Ast aurum oblatitium
 27 solus Senatus Principi suo offerebat l. 5. C. *Th. de Senat. & de*
gleb. 4) Aurum coronarium quoad suam originem tan-
 rum in coronis praestabatur, & sub Imperatoribus demum,
 vt in aliis signis quoque praestari possit, permissum. At
 aurum oblatitium consistebat in libris auri, adeoque magis
 tendebat 5) ad augendum Principis aëarium, sicuti au-
 28 rum coronarium, ad honorem victori vel Principi exhi-
 bendum.
 78 Porro ab hoc auro coronario sub libera Republ. differe-
 bant munera illa & dona, quae Senatus populusque Roma-
 nus Regibus, exterisque nationibus & populis in resseram
 foederis, societatis, & amicitiae, offerre & mittere solebant.
 79 Consistebant enim saepius etiam haec munera in aureis
 coronis, sed alium finem habebant, nec aureae coronae
 semper mittebantur. De honoribus Masinissae habitis haec
 80 Liuius lib. 30. cap. 15. habet: *Postero die ut a presenti motu*
auerteret animum eius (Masinissae) in tribunal ascendit (Scipio)

Et concionem aduocari iussit, ibi Masinissam primum Regem ap-
pellatum, eximisque ornatum laudibus, aurea Corona, aurea pa-
tera, sella curuli, Et scipione eburneo, toga picta Et palmata
tunica donat & paucis interiectis: *Laelium deinde Et ipsum* 81
collaudatum aurea corona donat Et alii militares viri, prout a
quoque nauata opera erat, donati. De Eumene Rege Ro- 82
mam veniente *Id. lib. 42. c. 14. ita: Omnes ei honores habiti do-*
naque amplissima data cum sella curuli atque eburneo scipione.
Sic & ubi Romani legatos ad Masinissam gratulationis er- 83
go, ob recuperatum patrium regnum, mitterent, dona am-
placis data sunt, quæ ferrent Regi, vasa aurea argenteaque, to-
ga purpurea Et palmata tunica cum eburneo scipione Et toga
pretexta cum curuli sella *Liuius lib. 31. cap. 11. De eodem Ma-*
finissa Appianus in Lybicus, referente Barnab. Briffon. de
Formul. lib. 2. p. m. 235 ita inquit: Μασανάσση δὲ Ῥωμαῖοι χαρι- 84
τήτερα τῆς συμμαχίας, σέφανόντες αὐτὸν χρύσειον ἢ σφραγίδα χρυσοῦν
ἐπέμψον, καὶ ἐλεφάντινον διφθέρων καὶ πορφύρεαν καὶ πολλὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ
ἵππου χρυσοφάλαρον καὶ πανοπλίαν, h. e. Masinisse vero Romani
dona propter societatem miserunt, scilicet coronam auream sigil-
lum aureum, eburneam sellam, purpuram, togam Romanam, Et
equum phaleris aureis ornatum Et armaturam uniuersam.

Legatis quoque a sociis missis munera oblata, Ptolemæi 84
legatis ex Scto missa sunt munera in singulos quinum
millium æris *Liuius. lib. 31. c. 9. Antiochi legato centum mil-*
lium æris munus missum Liuius lib. 42. c. 5. Et hæc quidem
a nostris non abhorrent moribus cum recentia exempla
Imperatoris tum Leopoldi, tum Ottomannici Regni, post
initam pacem amicitiae firmandæ gratia, munera inuicem
mittentium, id apertissime doceant.

Euerunt ergo hæ coronæ aureæ Regibus a populo Ro- 85
mano missæ mera munera, nec aliquam potestatem hic
sibi eo ipso attribuebat, Reges per aurearum coronarum
mis-

missionem in regalem dignitatem quasi constituendi, quamvis eo ipso Reges, qui antea iam tales erant, regali honore dignarentur & in declarationem publicam eiusmodi coronæ mitterentur. Et hunc in sensum accipio Dionys. Halicarn. lib. 3. verba: "οὗτοι γὰρ νῦν Ῥωμαῖοι τὰ σκήπτρα καὶ τὰ διαδήματα δοῦντες τοῖς βασιλεῦσι, βεβαιῶντες αὐτοῖς τὰς ἐξουσίας h. e. sicuti & nunc Romani sceptrum & diademata Regibus donant, confirmantes eis potestates."

87 Equidem Scipio Masanissam quoque aurea corona ornauit, eumque primum Regem appellauit, ceu n. 80. dictum: Sed hæc appellatio erat tantum gratulatio publica, ob recuperatum regnum paternum, non quod demum per illam appellationem in regalem dignitatem esset euectus.

88 Vnde oppido inter se differunt, coronas aureas offerre, & regalem dignitatem alicui conferre. Prius, vt haftenus dictum, munificentiae & gratulationis præbet argumentum, imo præmii vicem subit: quoad posterius, nemo ius præcipuum aliquod habere videtur, quo alios reges constituen-

89 di & appellandi facultatem prætere possit: Summa potestas in territorio, potentia quadam haud spernenda fulta, ratio constitutiua regalis dignitatis est, & sic is, qui præest cum summa potestate tali territorio, se ipsum regem constituit, appellat, declarat.

90 Quod autem quandam potentiam simul requiramus, id ideo fieri censendum est, quod regalis dignitas eminentiam quandam singularem & prærogatiuam constituat, qualis absque potentia secundum mores Gentium non subsistit. Vnde regium diadema simul inuoluit Maiestatem realem h. e. summam ubiq; potestatem, personalem h. e. præeminentiam in titulis honore, dignitate &c. Hinc audiendi non sunt, qui ex solis iuribus & potestate summa regiam dignitatem metiri volunt. conf. Mulzius in Repræs. Maieft. Imp. l. 1. c. 21. §. 1. & §. 3. n. 21.

De PRÆSTATIONE AURI CORO- NARI VOLUNTARIA.

CONSPECTVS.

- C**onnexio. n. 1. Refertur Iustiniani de tributis con-
Præstationes Reip. faciende stitutio. 17.
magis sunt necessitatis. n. 2. Iustiniani verba de tributis etiam
Subditi succurrere necessitatibus in luxum conferendis. 18.
Reip. tenentur. 3. Iudicium de temporibus Iustiniani. 19
Auri coronari præstationes sub li- De luxu Populi Romani in balneis
bera Republ. nullum respectum & spectaculis. 20.
ad Remp. habebant. 4. Tributa ad luxum promouendum
Tributorum & auri coronarii dif- induci nequeunt. 21.
ferentia. 5. Præsertim in Rep. Christiana. 22.
Obligatio ad aurum coronarium Rationes politica adduntur. 23.
olim nulla. 6. Ziegleri sententia pro defensione
Aurum coronarium toto genere Iustiniani. 24.
differt a tributis quoad primam Iudicium de illa. 25.
originem. 7. Astutia Patriciorum in exhibendis
Unde ergo speciem collectarum ha- populo spectaculis. 26.
bere possit? 8. Causa luxurie illius erat indiffe-
Sub Regibus mutata auri corona- rentismus. 27.
rii facies. 9. Collecta Tyrannica quid? 28.
Non vero ita in classem tributorum Utilitatis & necessitatis hic eadem
referendum videtur. 10. ratio. 29.
Transitus ad ipsum thema huius ca- Quando præstatio collectarum
pituli. 11. necessaria. 30.
Tributa sunt fulcrum Reipubl. 12. Utilitatis diuersi gradus. 31.
Ulpiani hac de re sententia. 13. Ubique tamen eadem adest subdi-
Vt & Iustiniani. 14. torum obligatio. 32.
Tributa inducuntur ex necessitate An ergo omnes collecta sint neces-
& utilitate. 15. saria. 33.
Tributa ex sine Reip. determinan- Dantur collecta Voluntaria. 34.
tur. 16. Exempla harum collectarum. 35.

Natura collectarum voluntariarum

36.

Vnde profiscantur? 37.

Oblatio einer freywilligen

Steuer/ an ad collectas voluntarias referri possit? 38.

Ratio decisionis. 39.

Exemplum in tributo Anglis familiari, quod vocatur Bittschag.

40.

De Charitativo subsidio. 41.

Ratio ex regulis prudentie additur 42.

Exempla Cyri & Cambysis. 43.

Quomodo alia ratione, quoad modum exigendi, collectae possint dici voluntariae. 44.

Illustratur priscorum Germanorum exemplo. 45.

Orbeda origo 46.

Quare haec adducta sint. 47.

Applicatio ad aurum coronarum. 48.

Auri coronarii praestatio voluntaria ex ratione deducitur. 49.

Qua ratione ad collectas reduci nequeat. 50. seq.

Praestatio auri coronarii a Decurionibus facta, collecta erat. 52.

Confirmatur Legibus, auri coronarii praestationem fuisse voluntariam 53.

Occasio l. vn. C. de Aur. Coron. refertur 54.

Refertur sententia Amaya, existimantis aurum coronarium per l. vn. cit. esse sublatum, cum re-

futatione. 55.

Coactio ad aurum Coronarium in- visa Imperatoribus. 56.

Ratio Amaya abrogatum aurum coronarium ideo statuentis, quod a Gentibus de iudicis originem traxerit, reicitur. 57.

Insulsa eiusd. applicatio l. 17. de stat. homin. refellitur. 58.

Notatur alia ratio eiusd. aurum coronarium superstitionem involuere. 59.

Nulla inde superstitionis occasio nata. 60.

Notatur porro Amaya, asserens omnes coronas Ioui fuisse dedicatas. 61.

Iuliani dispositio de praestations auri coronarii voluntaria 62. seqq.

Auri coronarii praestatio a Decurionibus facta. 63.

Nihilominus voluntaria fuit. 66.

Iacobi Gothofredi sententia, cur Decuriones, non Senatores, hoc aurum obtulerint. 67.

Iudicium de ratione Gothofredi. 68.

Alia ratio additur. 69.

Virum in decernendo auro coronario maioris partis vota sufficiant? 70.

Rationes dubitandi pro decurionibus. 71.

Applicantur ad alias ciuitates. 72.

Ubi auri coronarii praestatio necessaria, ibi rationes praedictae valent

lent. 73.
Involuntaria præstatione auri coronarii diuersa decisio. 74.
Sententia Ziegleri. 75.
Ratio decisionis adiicitur. 76.
Quando regula locum habeat, maior pars habet ius integri. 77.
 Applicatio ad Decuriones 78.
 Quando decreta Decurionum ambitiosa. 79.
 Omnium consensu, collecta, de Willkom Schak est soluenda. 80.

Collecta hæc ex mutua conuentione procedunt 81.
Olim coronarium aurum collectum ab honorum venditionibus. 82.
Quod reprobatur ab Imperatoribus. 83.
Auri coronarii oblatio spontanea post fit necessitatis. 84.
Remissione tollebatur hæc necessitas. 85.
Exemplum remissionis huius in Augusto. 86.
Confectaria inde necluntur. 87. 88.

Explicata itaque est capite primo natura & origo auri coronarii, iam ratio ordinis nos ducit ad illud thema, vt modum, præstandi aurum coronarium & iura circa illud varia exhibeamus. Equidem si nexum & Rerum publ. indolem intuemur, animaduertimus, præstationes fere omnes Reipubl. seu illi, qui præest eidem, faciendas, ex Imperandi iure proficisci, & sic eas magis necessitatis esse, quam voluntatis. Deinde & illud expeditum est, obligatos esse ciues ad succurrendum necessitati publicæ quouis modo: quod autem ex obligatione fit, fit ex quadam necessitate, seu vinculo iuris; vt adeo præstatio voluntaria nullatenus cum vinculo obligationis subditorum subsistere posse videatur. Verum hoc ipsum ad auri coronarii præstationem simpliciter applicari non potest, præsertim si originem eius cap. i. excussam & consideratam intueamur. Nam eo respectu præstationes auri coronarii nec Reipubl. nec illi qui hanc ipsam sub suo moderabatur regimine, sed Imperatori triumphatorique fiebant, nec vllum respectum tribut-

- butorum aut collectarum publicarum habebant, sed aurea illæ coronæ erant tantum præmium victoriæ. Nec præstabantur a ciuibus Reipubl. præcise, sed imprimis a fœderatis, sociis, amicis, prouinciis, in signum gratulationis; cum tributa e contra fluant ex obligatione subditorum & ciuium erga Rempubl. & præstentur necessitatis & vtilitatis gratia. Hinc mera munera & voluntariæ oblationes erant, nulla obligatione aurum coronarium extorquente, quæ plane aliter sese habent in collectandi ratione, vbi intima obligatio. Ex quibus liquidum ni fallor, redditur, præstationes auri coronarii, secundum originem suam sub libera Romanorum Republ. consideratas, toto genere differre a præstationibus tributorum & collectarum.
- 8 Quorsum vero hæc? Videlicet rubrica indicat, aurum coronarium esse quandam singularem collectarum speciem, & hinc B. Luthero dici in versione Bibliorum *Die Krohnen-Steuer*; Videntur ergo hæc inter se pugnare, cum necessarium & voluntarium, obligatio & libera præstatio, non possint non diuersos fontes agnoscere.
- 9 Enimvero iam *c. l. n. 54. seqq.* ostensum est, mutata facie Reipubl. etiam mutata quodammodo fuisse rationem coronarii, ita vt, quod antea solis triumphatoribus præstatur, paulatim sub Principibus ad solos Imperantes sit
- 10 translatum, vt id variis exemplis ibi declaratum est: Interim vero ne sic quidem videtur induisse naturam tributorum, sed præmiorum indolem & spontaneam oblationum speciem retinuisse, cum illud, quod gratulationis & publicæ lætitiæ testandæ causa summo imperanti exsoluebatur, ex illa obligatione, vnde causa tributorum est deducenda, neutiquam inferri possit.
- 11 Vt itaque inoffenso pede in hac materia progredi & il-

illa dubia e medio tollere possimus, operæ pretium esse duco, causam collectarum altius repetere, & totam controuersiam ad genuina reuocare principia.

Tributa & collectæ summum Reipublicæ conseruandæ & administrandæ sunt fundamentum, fatente Tacito l. 4.

Histor. Nec quies gentium sine armis, neq; arma sine stipendiis, neque stipendia sine tributis haberi queunt. Vnde mi-

nime improbare possum Vlpiani sententiam in l. i. §. 20. ff. de quest. vbi in tributis neruum Reipubl. esse asserit:

qua de re plenius consuli potest Dion. Gothofr. in Not. ad Nou. Leon. 52. lit. f. vbi aliquot testimoniis hoc ipsum illu-

strat. Certe ipse Iustinianus Imp. in Nou. 101. c. 2. fatetur aliter conseruari non posse Rempublicam, nisi pientissime (li-

ceat uti stylo illis temporibus consentaneo, quamuis alias quodammodo superstitioso & fastuoso) præstationes impor-

tentur in publicum, ex quibus & militares nutriantur copæ, ut resistatur hostibus, & per agros ac vrbes agantur excubie, perfruan-

tur item reliqui ordines attributis sibi salariis, reparentur quoque muri & vrbes, denique omnia alia proueniant, quæ commu-

nem subditorum utilitatem concernunt. Apparet exinde necessitatem & utilitatem, introducen-

dorum tributorum fundamentum esse. Georg. Mundius de Mane & honor. c. 3. n. 117. Befold. de arar. publ. C. 4. n. 2.

Sicuti vero hæc ipsa necessitas & utilitas ex fine Rebuspubl. præstituto, qui est felicitas & quies, suam determinationem recipiunt, ita quæ ab hoc fine aliena & remota sunt, ad cau-

sam tributorum seu collectarum minime reduci & referri posse videntur. Vnde nescio an excusari possit Iustiniani

constitutio in Nou. 149. c. 2. vbi de necessitate collectandi ita differit: *Impossibile est, ut sacris tributis non illatis aliqua Res-*

publ. conseruetur. Militares namque copæ assignato sibi salario inde percepto hostibus resistunt, & collatores a barbarorum incur-

ritio

sionibus & truculentia vindicant, denique agros atque ciuitates
 a latronum alioque modo incompositam vitam sectantium, ut &
 irruptionibus agendis excubis defendunt. Ex illis etiam reli-
 que cohortes ea quæ ipsis attributa sunt, accipiunt, muri atque ci-
 uitates indidem instaurantur. Hactenus bene; sed quæ iam
 18 sequuntur, omnino notam aliquam merentur: Publicorum
 balnearum, pergit, hinc calefactiones procedunt, postremo spe-
 ctacula aliaque omnia quæ ad delectationem subditorum inuenta
 sunt, ex iisdem curantur: ut quæ ab illis contribuuntur, partim
 in ipsos, partim propter ipsos insumantur & impendantur, nobis
 autem prorsus nihil inde præter istarum rerum curas habere con-
 tingit, non tamen eas mercede vacuas, cum magnus ille & seruator
 noster Iesus Christus magnitudine clementiæ suæ permultis propter
 hoc nos bonis remuneretur.

19 Fatendum quidem est, hæc ex seculi corrupti genio ef-
 fecta, Christianismo tempore Iustiniani ad eas incitras
 redacta, ut luxuriæ, & omni effoeminatæ libidini & volu-
 20 ptati, publice indulgeretur: Balneis & spectaculis adeo de-
 ditus erat populus Romanus, ut in vtrisque in modum im-
 modicum luxuriaret, exuberaretque. De Thermis illis legi-
 meretur Andr. Palladius *de Antiquit. urb. Romæ* & Vitruuius
 L. 5. c. 10. in quibus exstruendis, crescente principum luxu-
 ria magni sumtus fiebant, ita ut lauacra sæpe instar urbium
 viderentur, nec mirum fuerit, ipsos etiam Principes ad fre-
 quentem thermarum usum, deliciis ipsarum fuisse allectos.
 Henricus Salmuth ad Guid. Panciroll. *res memorab.* L. 1.
 tit. 27. ubi pluribus de luxu effoeminato balnearum dis-
 ferit.

21 Verum tributa indicere ad eiusmodi luxuriam & omnis
 mali originem promouendam, & fini Reip. & omni ratio-
 ni, ne dicam principiis Christianismi, quibus tamen magi-
 stratus Christianus omnibus viribus se conformare & fon-
 tem

tem mali, quantum fieri potest, eradicare debet, repugnat. Sed ne digressionem hanc nimis extendere videar, ablego B. L. ad illa, quæ nuper publice disputata sunt ab Excell. Dn. Buddeo in *dissert. de concord. Relig. Christiana statusque Civil. c. 1. & 2.* vbi plura præiudicia, falsique conceptus de ratione status reiciuntur. Certe si politicis tantum rationibus hic concertare volumus, liquidum est per eiusmodi luxuriam & effœminatam lasciviam animos civium mollescere, depravari, & ad munia boni civis obeunda inhabiles reddi, quo ipso non potest non finis Reipubl. everti & tranquillitas vera concidere.

Equidem Ziegl. *de Iur. Maiest. lib. 2. c. 1. §. 5.* pro excusando Imperatore hæc affert: *Balnea talia, inquit, & spectacula, cum efficacissimum regnandi & pacem conservandi instrumentum continerent, ex publico arario se exhibere contestatur Iustinianus, baud ignarus, non aliis studiis quietem publicam populo commendari posse.* Verum, quod pace sumi huius viri dixerim, pessima illa ratio status est, quæ luxuriam & spectacula instrumenta pacem conservandi & regnandi efficacissima esse iubet. Prævaluit hæc ipsa quidem in statu Democratico, populo Ethnicismo adhuc dedito, sed euentus ubique docuit, patricios, per exhibitionem eiusmodi spectaculorum, fasces imperii sibi vindicare tentasse, quo ipso tamen semper natæ sunt ingentes discordiæ inter patricios & plebem, ceu historiæ Romanæ & ipsa nostra iurisprudencia testantur. At Christianismo Romana intra moenia introducto, quæ ratio est, quæ vel hoc respectu, ne dicam de rationibus politicis supra n. 23. iam declaratis possit excusare Imperatorem, quod per indictionem tributorum, ad hunc luxum impendendorum, malum hoc, visceribus Reip. adversum, voluerit promovere? Sed ita ratio temporum ferebat, quibus omnis luxuria sub specie honesti & indifferentismi

tismi, eodem modo defendebatur, quo proh dolor! hodie. Grauius hac de re differit Klock. *de tributis* c. 7. n. 83. *seqq.* qui conferri potest.

28 Immotum ergo manet, iustam collectandi causam de-
mum reuocari ad necessitatem & utilitatem publicam, a-
deo, ut si extra illam causam Princeps collectam aliquam,
absoluta potestate indicat, eam Dd. appellent *collectam*, *sic*
volo sic iubeo h. e. *Tyrannicam*, & omni modo impiam docente
Klockio *cit.* l. n. 4. vid. Mundius *de Honor.* & *muner.* c. 3.
n. 46. *seqq.*

29 Utilitas vero hæc & necessitas in publicis negotiis fere
æquiparantur, ex vulgato illo Brocardico: *Salus, seu utilibus*
populi, suprema lex esto, quæ enim ad beatitudinem civilem v-
tilia sunt, necessaria quoque itidem sunt, quamvis ratio ne-
cessitatis & causa necessaria stringat fortius subditos, quam
causa utilitatis, si subtili ingenio quoddam discrimen hic
30 supponere velimus. Ziegl. *de Iur. Maiest.* L. 2. c. 3. §. 9. Et
hactenus præstatio collectarum est *necessaria*, cum necessa-
rium illud hic dicatur, quod obligationem perfectam in-
voluit præstandi illud, quod Reipublicæ debemus.

31 Optime tamen hic animaduertit prælaudatus Ziegle-
rus *cit.* l. ipsam utilitatis rationem variare; alia enim ad ne-
cessitatem propius accedit, alia remotior ab ea videtur; Sic
& euidentior alia est, alia minus euidentior; alia ad singulos æ-
qualiter spectat, alia magis vni quam alteri prodest; alia fru-
ctus suos statim prodit, alia demum post aliquot temporum
32 intervallum &c. Interim hæc considerationes utilitatis obli-
gationem ipsam non mutant, sed ubique subditi ad colle-
ctandum tenentur, nec si remotior vel aliquo modo minus
euidentior appareat utilitas, detrectare onus collectandi pos-
sunt, quia illa est generalis pro summo imperante præsum-
tio,

tio, quod omnes actus secundum finem Reipubl. sit directurus, nec tributis multibus subditos oneraturus.

Quod si ergo hic subsistamus facile quis præcipiti iudicio inde inferre posset, omnem collectarum præstationem esse necessariam, nec dari voluntariam, cum ibi cesset necessario causa utilitatis publicæ & necessitatis. Verum caute hic ponderandum, necessitatem & utilitatem esse tantum fundamentum collectarum necessariarum, non omnium in genere: nam utique & collectæ voluntariæ dantur h.e. tales præstationes, quæ citra ullam necessitatem, nec intuitu resultantis inde alicuius utilitatis publicæ ad omnes pertinentis, summo imperantur; quales sunt, quæ fiunt honoris vel gratulationis exhibendæ gratia Anton. Perez in *C. de indict. n. 15.* quo referri potest, de *Willkomm Schatz* / quæ in solenni Principis aduentu offeruntur Klock de *Tribut. c. 1. n. 290.*

Propius ergo videntur accedere ad donationes & gratuitas largitiones, unde illis hoc peculiare est, ut gratuito, liberaliter, absque coactione, obligatione, aut imperio superioris fiant, sunt tamen collectæ & tributa respectu contribuentium, qui ratam suam contribuere ad hoc munus tenentur. Proficiscuntur itaq; hæ collectæ ex legibus reverentiæ & amoris subditorum erga Principem, vid. *l. 4. C. Theod. de aur. coron.* ibi: *amore proprio* & eiusmodi collectis volunteriis suum erga eum obsequium efficacius testari anhituntur; ubi tamen ingens ratione contributionis inter utramque collectam apparet diuersitas. De qua postea.

Neque vero ad classem voluntariarum collectarum referri duo casus debent, qui non raro occurrere solent. Primo, quando quidem adest summa necessitas vel utilitas Reipubl., imperans tamen ex regulis prudentiæ indi-

- 39 tionem collectarum omittit, contentus oblatione subdi-
 torum voluntaria mit einer freiwilligen Steuer. Sufficit
 enim hic fundamentum necessariae collectae adesse, licet
 in modo & ratione indicendi has collectas Princeps iure
 imperandi & iubendi, imo quantitatem collectae determi-
 40 nandi, uti nolit. Posset huc referri illud exactionis ge-
 nus, quod Angli vocant *Benevolentiam Bittschias*/quodq;
 Eduardus IV. Rex Anglorum excogitasse dicitur. Egit
 enim cum amicis, ut sponte ad sumtus belli pecuniam ero-
 garent, quod ipse ex ea re benevolentiam singularem
 emensurus esset, ut scilicet eum, qui plus daret, se plus
 diligere censeret: quem morem postea Henricus VII.
 quoque secutus est, testante Klockio *de Contribut. c. 1. n. 291.*
seqq. ubi & Richardi I. Anglorum Regis exemplum adducit.
 41 Solent alias quoque hoc appellare *charitativum subsidium*,
 (quamvis alias hæc vox restringi soleat ad magistratus
 ecclesiasticos. Klock. *de Contribut. c. 1. n. 258.*) quod extra
 ordinem a subditis, necessitate urgente, peti solet, & se-
 cundum vulgatum Dd. assertum omnes subditorum ef-
 fringit circulos Georg. Mundius *de Honorib. & Muner. c. 2.*
 42 *n. 205. seqq.* Cum enim hic extraordinem onerentur sub-
 diti, prudentis omnino principis est, lenitate & modestia
 hic uti, nec animos civium rigido collectarum iussu exa-
 43 cerbare. vid. Mundius *de Honor & Muner. c. 7. n. 82. seqq.* De
 Cyro & Cambyse, Persarum Regibus, Klock. *cit. l. n. 24.* re-
 fert, eos nihil circa tributa instituisse, sed spontanea tan-
 tum munera a subditis oblata fuisse.
 44 Deinde & ratio Reipubl. efficere potest, ut contributio-
 nes quoad modum exigendi sint voluntariæ, licet quoad
 45 rem ipsam & necessitatis causam necessariae sint. De pri-
 scis Germanis notum ex Tacito est, quod Principes
 eorum magis suadendi quam iubendi potestate præditi
 fue-

fuerint. Hinc & indictio collectarum imperatiua apud eosdem cessauit. Notat enim Tacitus, quod mos ciuitatibus fuerit ultro & viritim conferre principibus vel armentorum vel frugum copiam; (nam in his consistebant veterum Germanorum opes) quod pro honore acceptum, inquit idem, etiam necessitatibus subuenit. Vnde & 46 Orbeda suos videtur ducere natales, ceu erudite animadvertit Per-Illustr. Dn. de Rhetz in diff. de Orbeda c. 2. n. 25. quod scilicet spontaneam quandam certæ pecuniæ oblationem principibus suis olim factam denotet. Sic nempe, inquit prælaudatus Autor cit. l. n. 26. ein Orbed idiomate vocis indigena fuisset quasi ein erbiethen vel erbethe / nobis eine Erbiethung / vel quod singularum ciuitatum incole, vel stato tempore, vel cum necessitates publicas nouissent imminere, ad præstandum aliquid pro modo facultatum velut se offerebant, nobis erbothen sich.

Postulauit hanc pleniorē indolis collectarum excusio- 47 nem ipsa ratio dubitandi, quæ scilicet fieri potuerit, ut aurum coronarium in censum collectarum reductum sit? Scilicet si illud secundum tempora vbi Imperatores sum- 48 mæ rerum præerant describere iam volumus, dicendum, quod fuerit collecta, seu pensio quædam, extraordinaria & voluntaria, ex libera oblatione & munificentia Decurionum profecta, venerationis testandæ, vel gratulationis ob felicitatem quandam singularem emergentem exhibendæ gratia, in muneribus aureis consistens.

Quod itaque auri coronarii præstatio fuerit volunta- 49 ria, & ratio, & leges ipsæ fatentur. Ratio quidem facillime colligi potest ex iis, quæ in genere supra n. 34. de collectis voluntariis diximus. Scilicet, cum nulla necessitate urgente nec vtilitate suadente, sed ex mera munificentia gratulationis ergo, & honoris exhibendi causa, vel ob res

prosperè gestas, vel ob aduentum &c. offeratur, merito inter collectas voluntarias locum inuenit, quatenus sci-
 50 licet a subditis summo Imperanti oblatum fuit. Quod enim ab aliis populis vel sociis offerebatur nescio, an amplius nomen auri coronarii, quatenus collectam voluntariam denotat, habere potuerit, etiamsi supponamus casum, ubi Princeps seu Imperator triumphum solennem egerit, & huius decorandi gratia a sociis & amicis aureæ coronæ ipsi oblatae fuerint cuius rei exemplum *cap. 1.* de Claudio Imperatore triumphante de Hispania adductum est.

51 Sed ita pristinam naturam aurum hoc coronarium induit, nec tam collectæ, quam solennium munerum, habet rationem. Collectæ enim inuoluunt respectum ad superiorem, & huic debentur & præstantur a subditis, Klock *de de Contribut. c. 11. n. 1. seqq.* adeo ut ex iure collectandi inducatur præsumptio vrgentissima pro superioris Jurisdictione in eos, qui collectam soluerunt. Dn. Stryk. *de Obseq. Iud. inf. c. 2. n. 20.* Certe in Decurionibus qui ordinarie offerebant aurum coronarum diuersa erat ratio, cum hi subditorum vicem sustinebant, & sic collectam voluntariam eo ipso offerebant.

53 Sed etiam leges hic optime conspirant. Nam Impp. in *L. vn. C. de Auro Coron.* constituere: *ad collationem auri coronarii placuit neminem absque consuetudine esse cogendum.*

54 Videntur occasionem huic legi dedisse Præsidum provinciae exactiones rigidae huius auri coronarii a Decurionibus, imo & ab aliis subditis; quo ipso fine dubio motæ sunt querelæ subditorum & Decurionum, hanc præstationem esse voluntariam opponentium, & sic rescribunt Impp., neminem ad hanc collationem esse cogendum.

55 Ex hisce præsuppositis iam sua sponte corrui quorundam
 dam

dam Dd. interpretatio, quasi Imperatores hac lege generaliter auri coronarii collationem prohibuerint, quæ sententia imprimis est Amayæ *ad l. cit. vn.* cum tamen in aprico sit, non nisi modum ibi prohiberi, seu ipsam coactionem ad hanc collectam. Quod & ratio ipsa euincit, quam Imperatores in *L. 4. C. Theodos. de Aur. Coron.* adiiciunt: *ne id, quod voluntarie offertur, occasione Obryzæ incrementi, necessitatis iniuria insequatur.* Adeo scilicet coactio ad hoc aurum coronarium fuit Imperatoribus inuisa & odiosa, ut ne quidem permitterent, modum præscribi, in qua materia scilicet, offerri debuit. Conf. Iacob. Gothofr. *ad l. 5. C. Theod. cit. tit.*

Vnde & facile iudicium ferri potest de rationibus ab Amaya allatis, quas optimo iure Gothofr. *cit. l.* iudicat inanes. Quid enim inanius, quam ideo *hac l.* aurum coronarium abrogatum dicere, quod oblatio eiusdem originem duxerit a Gentibus deuictis, adeoque collectionem hanc indignā & odiosam visam, & quidem post Antonini constitutionem, qua omnes in orbe Romano ciues effecti sunt? Primo enim falsum est, originem huius auri coronarii a Gentium deuictarum oblatione arcessendā esse, hoc enim ceu *cap. 1.* diximus, postea demum aliquo modo admissum fuit: prima eius natura consistebat in præmiis, & honoribus victori a sociis, prouinciis, & amicis exhibendis. Deinde infusa applicatio est *l. 17. ff. de stat. Rom.* Posito enim, omnes illa ipsa constitutione Antonini ciues fuisse effectos, quomodo iam concludi potest, aurum coronarium ita esse indignum & odiosum? Offerebatur enim a decurionibus ex proprio amore ob publicam lætitiā, & sic præstatio eius voluntaria nullum respectum habebat ad ius ciuitalis Romanæ. Quin eo magis tunc illis hoc con-

veniens erat, cum & olim illud præstarent, qui nullo iure Romanis subiecti erant.

59 Nec magis stringit altera Amayæ ratio, quod auri coronarii oblatio ad superstitionem causam præberet, quia coronarum usus frequens in sacris Gentilium fuerit, eæque etiam Diis oblatae iuerint: Posito enim quod hæc omnia vera sint, tamen ad illius temporis statum, quo hæc *L.* lata, minime quadrant. Plena enim ibi omnia superstitionis erant, & clerici cum vniuerso populo ei mirum in modum indulgebant, ut adeo dici nequeat, propterea aurum coronarium fuisse sublatum, cum gratisima tunc
60 tempotis fuerit superstitio. Deinde non sequitur: Coronarum usus frequens fuit in sacris Gentilium, ergo ad superstitionem aurum coronarium tendit. Nam ita etiam omnes coronandi ritus hodierni essent abolendi; porro iidem Imperatores, qui auctores huius legis sunt, non præcise coronas aureas requirunt, sed in *l. 4. C. Theod. de Aur. Coron.* etiam signa diuersa admittunt, & sic sine dubio
61 etiam monetam auream. Denique vltima eiusdem ratio similis farinae est: Instat enim, huiusmodi coronas ob triumphum datas, triumphaturos Diis in templis dedicasse. Sed aperte confundit coronas aureas, a Senatu victori missas, de qua assertio Amaya vera est, cum illis, quæ gratulationis ergo a prouinciis mittebantur. In his vero principaliter aurum coronarium consistebat, & hoc apud victorem manebat, nec in templis Deorum Gentilium recondebatur. Hisce vero vltimis muneribus accedit illud aurum coronarium, quod Imperatoribus seu principibus postea oblatum est.

62 Sed redeamus in viam. Adeo videlicet præstatio auri coronarii voluntaria fuit, ut Iulianus Imp. in *l. 1. C. Theod. de aur coron.* expresse dixerit: *Aurum coronarium munus est*

voluntatis, quod non solum senatoribus, sed ne aliis quidem debet
indici, licet quedam indictionum necessitas postulauerit &c. Hanc 63
indulgentiam auri coronarii, a Iuliano omnibus factam, in-
tendit quoque Ammian. Marcell. lib. 25. c. 4. p. 425. inqui-
ens: Liberalitas eius (Iuliani) testimonia plurima sunt & ve-
rissima inter quae indicata sunt tributorum admodum leuia, coro-
narium indultum &c. Ipse Iulianus in Misopogone de se præ- 64
dicat ὅδ' ἐπ' αὐτῷ ψάμεν τὸ χρυσίον, neque aurum (puta corona-
rium) indiximus, vti recte ita hoc interpretatur Valesius.
ad Amm. Marcell. cit. l. ex quo patet, præstationem hanc
tunc temporis, auiditate Principum anteriorum, in neces-
sitate quandam abiisse, quam Iulianus sustulit.

Cæterum, quando præstatio voluntaria auri corona- 65
rii fiebat, illa suscipiebatur a Decurionibus seu Curialibus,
quod liquido apparet ex l. 4. C. Theod. de aur. cor. it. l. 2. & 3.
C. cod. Non diffiteor tamen, aliquando præstationem hanc,
a Decurionibus faciendam, fuisse necessitatis, quae de re,
plenius in capite 3. Illud interim ex L. cit. l. & 4. apparet, ne- 66
mini potuisse indici, tempore Iuliani, ergo nec Decurioni-
bus, imo & ex l. 4. cit. constat in Decurionibus, tempo-
re Imperatorum Gratiani Valentiniani II. & Theodosii,
præstationem hanc fuisse voluntariam.

Cura autem Decuriones hoc aurum coronarium obtu- 97
lerint, & non potius Senatores Romani, paucis inquiren-
dum. Equidem Iac. Gothofr. ad l. 3. C. Theod. de Aur. Cor.
illam affert rationem, quod Senatoribus sua distincta col-
latio imminuerit, glebalis scil. & auri oblatitii, coronarii
vero præstatio pecu iaris Decurionibus fuerit; hæc porro
subiecta ratione, quod auri coronarii præstatio, quocun-
que tandem nomine prætexetur, subiectionis cuiusdam in-
diciū fuerit, a quo Senatores alienos esse voluerint Prin-
cipes, velut, qui pars corporis ipsius Imperatoris essent.

l. 3. C. Theod. ad L. Cornel. de Sican. D. quisquis. 5. C. ad L. Iul. Mai.
 quam Senatorum dignitatem præ eminentem prolixè ex-
 pendit idem *ad cit. l. 3.*

68 Verum, quod pace huius viri, in omni antiquitate e-
 ruditisimi, dixerim, licet hæc ratio quodammodo admit-
 ti possit, tamen valde sub dubito, an subiectionis indicium
 auri coronarii præstatio fuerit, nam *C. 7. vidimus*, illud et-
 iam ab exteris, sociisque fuisse oblatum. Deinde oblati-
 tium aurum eodem modo indicium subiectionis esse pote-
 rat, ut & præstatio auri glebalis, ad quam utique Senato-
 69 res tenebantur. Simplicissima ergo ratio videtur repe-
 tenda ex antiquo more offerendi hoc aurum sub libera Re-
 publ. ubi victoribus a prouinciis aurum hoc offereba-
 tur, non a Senatu, nam aurea corona, a Senatu missa, non
 victori, sed templo Iouis, adiudicabatur. Iam vero Decu-
 riones in municipiis erant, hæc autem in prouinciis, & sic
 ex more antiquo retinuit naturam, ut prouinciale esset he-
 70 ex prouinciis oblatum. Vnde & Præsides prouinciarum
 sæpe a curialibus hoc extorquere conabantur contra quos
 Imp. suas leges direxere. Non tantum vero vrbes, sed
 ipsæ quoque prouinciæ hoc aurum offerebant, ceu *capite 1.*
 plurahac de re exempla adducta, itus oisfistiq & mub
 Porro in decernendo hoc auro coronario dubium,
 haud leue moueri solet? utrum sufficiat, illud ipsum com-
 71 probatū esse a maiori parte vniuersitatis, vel collegii, illud
 offerre principi volentis, hoc scilicet effectu, ut reliqui non
 consentientes ad contribuendum obligentur pro rata, an
 vero a singulis comprobari debeat, ita ut a contributione
 ad hoc aurum coronarium eximi debeant, qui non consen-
 ferunt?
 Equidem si conditionem Decurionum, qui illud im-
 primis sub Imperatoribus præstabant, intuemur, decre-
 tum

rum maioris partis suffecisse videtur, ex regula generali
in l. 19. ff. ad Munic. ibi: quod maior pars curie effecit, pro eo ha-
betur, ac si omnes egerint, dummodo duæ partes ordinis ad-
fuerint l. 3. ff. de Decret. ab ord. fac. ne paucorum absentia, si-
ve necessaria, siue fortuita, debilitet, quod a maiore parte
ordinis salubriter fuerit constitutum. l. nominatim 45. C. de
Decurion. Quæ rationes etiam militare videntur in præ- 72
stationibus a prouinciis faciendis, vel hodie in genere in
ciuitatibus, quæ suo principi vel ob aduentum, (den Bil-
fomin Schas) vel ob aliam causam, aurum coronari-
um offerre volunt. Nam nec hic consensus omnium
sciunt videtur exquiri & haberi posse, cum expediendo-
rum negotiorum gratia introductum iure Gentium sit,
vt quod maior pars concludit, hoc minorem quoque, dis-
sentientem licet, obliget: Vnde dicunt: pars maior habet
ius integri Grotius de I. B. & P. lib. 2. c. 5. §. 17. Ill. Dn. Can-
cellarius de Iena de Rat. Stat. diff. 15. concl. 1.
Verum bene hic respiciendum ad causam, ob quam 73
aurum coronarium principi seu superiori offertur. Quod-
si enim fundamentum eius in aliqua vtilitate publica fun-
datum est, nascitur inde obligatio subditorum ad offeren-
dum, & præstatio auri coronarii hætenus necessaria est,
& ita quæ regeſta ſunt admitto, quam rem pluribus cap. 3.
vbi de præſtatione huius auri necessaria acturus ſum, ex-
cutiam. Sed ſi ſupponamus, vt hoc capite omnino fa- 74
ctum, præſtationem auri coronarii voluntariam, h. e. ta-
lem oblationem ſeu collectam, quæ nulla vrgente neces-
ſitate vel vtilitate publica, ſolius deuotionis ergo confer-
tur, plane alia decifio obtinebit. Nemo ſane tum obligabitur, 75
inquit Ziegl. de Iur. Maieſt. lib. 2. c. 3., niſi qui conſenſit, nemo cogi
potest vt conſentiat, nec adigi poteſt vt ſoluat, qui aperte & manife-
ſte diſſenſit. Non vna tum omnium cauſa eſt ante conſenſum, ſed poſt
F con-

consensum demum una fit, per unionem plurium idem placitum approbantium. Voluntas cuiusq; hic libera est, nec, si libera non esset, liberalitas dici posset. Et, paucis interiectis, ita concludit: non poterit igitur vniuersitas, propter donum alicui dandum, indicare collegas, neque cogere dissentientes, ut paria secum faciant, & eandem liberalitatem exerceant.

76 Certe rationes harum conclusionum ex antea dictis repetendæ. Aurum coronarium dicitur munus esse voluntatis omnemque necessitatem respuere. Contributio eius vniuersos ut singulos tangit. Ergo & ab omnibus approbandum, cum nulla necessitas vniuersos urgeat, & sic
77 nec causa vniuersitatis dici possit. In iis vero rebus quæ ad singulos de vniuersitate, tanquam singulos, non ut vniuersos, spectant, non sufficiunt maiora vota, sed omnium ac singulorum approbatio est necessaria. Nic. Losæus de iure Vniuers. p. 1. c. 3. n. 52. Bodin. de Republ. lib. 3. cap. 7. p. 522. seq. Vbi vero deliberationes commune respiciunt bonum, ibi aliud dicendum, & sic minor pars se conformare debet ad placita maioris.

78 Nec dubito, quin illa, quæ hactenus sunt dicta, olim etiam in Decurionibus locum inuenerint, ut adeo diuersa decisio hic non sit formanda. Solent enim veteres Dd. vbi de collectis voluntariis agunt, plerumque in hac materia recurrere ad l. 4. ff. de Decret. ab ord. faciend. vbi ambitiosa illa decreta Decurionum dicuntur, si largiti fuerint, h. e. si liberales de bonis municipalium fuerint, ipsisque per vota maiora necessitatem imposuerint, ad coronarium aurum pro rata conferendi vid. Ægid. Thomat. de Mune-

79 rib. patrimon. §. ne scienter. n. 1. p. 343. vbi ex Bartoli aliorumque sententia concludit, talia Decreta esse ambitiosa, quando vniuersitas vult grauare renuentes soluere indictum
80 munus pro dono dando. Et huc referunt diserte den

Wilfom-Schag/ statuentes, hanc collectam vnanimi ci-
vium consensu esse decernendam. Christoph Wintzler
de Collect. obs. 4. n. 1. Iacob. de Rimin. *cons. 709. n. 6.* Guid. Pap
dec. 631. n. 8. Klock. *de Contrib. c. 6. n. 89. & n. 109.* Garz. Mastril.
p. 1. decis. 49. n. 7. 8. Quamvis itaque magistratus subal- 81
terni iure collectandi destituantur, cum hoc demum ad
regalia Principis pertineat; vid. Klock. *de contribut. c. 5. n. 102.* ta-
men hoc in casu collecta ex mutua contribuentium con-
ventionione ac voluntate, atque ita in vim taciti pacti, subsi-
stet, quæ tamen de regalibus censeretur non debet. vid. Klock.
cit. l. n. 104.

Atque secundum hætenus dicta diiudicari potest colla- 82
tio auri coronarii, quatenus a Decurionibus vel provinciis,
& hodie a ciuitatibus quibusuis fieri suevit vel debet. In-
terim nec semper olim legitimus modus observatus fuit,
sed inualuerat, ut aurum coronarium colligeretur ab ho-
norum venditionibus in curia Alexandrina, quibus videli-
cet nonnulli, auro contra dato, ad altiores gradus promo-
ti, munerum quorundam curialium immunitatem emere-
bantur & emercabantur. Verum huic honorum merci- 83
monio in tempore occurrere voluere Impp. in l. 15. C. The-
odos. *de Legat. & decret.* ubi ita disposuere: *Et auro coronario,*
non (sicut nuper factum est) ab his colligendo, qui venditis honoribus,
ut ad gradus altiores venirent contra licitum coemerunt, quos quidem
recepta summa, quam dederunt, uniuersa munia patriæ implere præci-
mus: sed a curia omni præstanda, vindicta huius facinoris tuæ sub-
limitati permissa.

Sicuti vero illa quæ antea voluntatis erant, per consen- 84
sum datum fieri possunt necessitatis: ita aurum hoc co-
ronarium semel oblatum non amplius voluntatis liberæ
negotium erat, sed necessario præstandum. Oblatio enim
ista & Principis acceptatio subsequens, inducit ius in Prin-

44 CAP. II. DE PRÆSTATIONE AVRI CORON. VOLVNT.

cipe ad exigendum hoc debitum, & obligationem in subditis, ad præstandum: ceu alias donatio, antequam promissione alteri ius quærat, liberi arbitrii negotium est; sed postquam semel promissio de donando facta, iam ius perfectum inde nascitur, illud quod donatum, exigendi *L. 35. C. de donat.*

85 Non aliter ergo ab hoc vinculo offerentes liberantur, quam ipsa Principis remissione. Cuius rei illustre affert exemplum Iacob. Gothofr. *ad l. 1. C. Theod. de Aur. coron.* in Augusto, qui aurum coronarium solenniter municipiis remisit, ceu testem producit *cit. Aut.* Lapidem Anacyranum, in quo hæc verba insculpta fuisse dicuntur:

86 QVÆ MIHI. CONSTITERVNT. CIRCITER. MILLENIS. AVRI. CORONARI. PONDO. TRIGINTA. QVINQVE. MILLIVM. MVNICIPIIS. ET. COLONIIS. ITALIÆ. CONFERENTIBVS. AC. TRIVMPHOS. MEOS. QVINTVM. CONSVL. REMISI. ET. POSTEA. QVOTIESCVNQVE. IMPERATOR. M. AVRVM. CORONARIVM. NON. ACCEPI. DECERNENTIBVS. MVNICIPIIS. QVÆ. ANTEA. DECREVERAM.

87 Ex quibus, ni fallor, concludi optimo iure potest, iam tempore Augusti præstationem auri coronarii non præcise in coronis aureis, sed etiam in aureis nummis factam fuisse. Deinde & illud inde confirmatur, municipales ciuitates ad hanc collationem præprimis concurrisse.

88 Hæ vero remissiones, cum nihil aliud contineant, quam vt ab omni necessitate liberentur subditi, non impediunt, quo minus, vel sub auri coronarii, vel sub alio nomine, ex libera voluntate sua, animi sui subiectionem deuotionemque dono aliquo restentur. Quo magis enim Princeps bonus a seuera indictione tributorum abstinet, eo promptius subditi succurrere Principi, eiusque curas, spontanea liberalitate, subleuare iure meritoq; debent.

De PRÆSTATIONE AVRI CORO- NARIi NECESSARIA.

CONSPECTVS.

EX voluntariis possunt fieri facile necessaria. n. 1.

Applicatur ad collectas. 2.

Extraordinariae facile in ordinarias degenerant. 3. seqq.

Exempla in orbeda & aliis casibus 5. seqq.

Cautela pro subditis in offerendis voluntariis collectis. 8.

Iuramentum Regis Galliae ratione collectarum. 9.

Præstatio auri coronarii quomodo necessaria facta. 10. seqq.

Ante Iulianum eius præstatio iam fuit necessaria. 13.

Ut & tempore Valentiniani & Valentis. 14. seqq.

Rigorosa exactio Caracallæ additur. 18.

Eo tempore non amplius ipse corone præstabantur. 19.

De auro coronario Damareta-
no. 20.

Theodoti Regis Gothorum præstatio coronarum. 21.

De Satraparum præstatione aurico-
ronarii. 22. seqq.

An præstationes auri coronarii ex consuetudine possint fieri neces-
sarie? 24.

Rationes dubitandi. 25. seqq.

Sæpe hic de facto procedi a princi-
pibus ostenditur. 28.

Quanam requirantur, ut consuetu-
do talis effectum habeat.

29. seqq.

Sententia B. Brunnemanni. 31.

De effectu consuetudinis in collectis.
32. seqq.

Actus mere voluntarii aliquando recte imperantur. 35. seqq.

An recte Iudeis hac necessitas, præ-
standi aurum coronarium impo-
natur 38.

Suppletur l. 17. C. de Iudeis ex Codi-
ce Theodos. 39.

De præstatione hac Iudeorum ex Hi-
storia Maccabeorum. 40.

Iudei olim templo binas drachmas
soluebant. 41.

& quidem in auro. 42.

Elacus id edicto prohibere conatus
est. 43.

Augustus tamen cum Agrippa id
rursus eis indulgit 44. seqq.

Post excidium Hierosolymitanum
patriarcha hoc tributum sibi vin-
dicauit. 46.

Cur vero hoc aurum coronarium di-
ctum. 47.

- Exigebant hoc Iudeorum Apostolis. 48. An hodie hoc ius Imperatori compe-*
rat in territorii Principum. 60.
Illustratur hoc exemplo Iude pa-
triarchæ. 49. Ad hodie Principibus, coronam sibi
imponentibus, hoc ius applicari
Honorius hoc aurum coronarium e-
raryo suo attribuit. 50. posuit? 61.
Sed postea rursus abrogavit hanc
legem, 51. seqq. Quatenus in coronatione Regum
Post extinctos Patriarchos id exe-
gerunt primates in Synedris. 53. subditi, ad aurum coronarium
Rursus vero Theodosius Iunior id fi-
sco applicavit. 54. teneantur. 62.
Differentie huius auri coronarii ab
illo, de quo c. 2. 55. Exemplum in coronatione Regis
Sententia Dd. de Iure Imperatoris
nostri, exigendi hoc aurum coro-
narium a Iudeis. 56. Danie. 63.
Ratio & fundamentum harum sen-
tentiarum. 57. Et expeditione Romana. 64. seqq.
Refutatur Marquardas de Susan-
nis. 58. Quid hodie circa expeditionem Ro-
manam obtineat. 67.
An differant der Juden Krohnen
Steuer und Opfer; Pfennige. 59. Quid sit die Königs Steuer. 68.
Exemplum de Potentissimo Rege Bo-
russorum. 69.
Sigismundi beneficio Fridericus, Ele-
ctor Brandenburgicus, omnis au-
ri coronarii compos factus. 70.
Quinam ad hanc auri coronarii
præstationem teneantur? 71.
An hic maiora vota sufficiant. 72.
Rationes dubitandi. 73. seqq.
Rationes decidendi. 74. seqq.

I

ihil facilius est, quam præstationem volunta-
 riam conuerti in necessariam, auiditate homi-
 num etiam manus extendente ad illa, in quibus
 parum vel nihil iuris competit. Soliti olim apud
 Romanos erant clientes patronis suis, in remunerationem
 patrocinii, præbere certa dona & munera: Sed continua-
 ta illa præstatione necessitas quædam introducebatur, vt
 etiam lege Cincia hæc necessitas rursus tolli debuerit. vid.
 Iacob. Brummer. in speciali commentario ad Legem Cinciam.

Cer-

Certe si totam collectandi causam intuemur, infinita ibi occurrunt exempla, vbi collectæ voluntatiæ in necessarias, extraordinariæ in ordinarias mutatæ sunt; iure an iniuria, aliis decidendum relinquo.

Extraordinariæ olim flagrante necessitate imponebantur, & pro precario habebantur, ac ita a maioribus *Beeth Anlage/ Beyhülffe* appellabantur. Sed mox degenerarunt in ordinarias statas & annales, & ex precario factum præceptum Georg. Mundius *de Muner. & Honor. c. 2. n. 35. seqq.* und ist aus einer Erbiethung/ eine gebietung/ oder Gebeth geworden Wesemb. *conf. 45. n. 11.* Exemplum est in Orbeda, quæ in modum tributi ordinarii abiit: cum ante extra ordinem & precario modo præstaretur. Per illustr. Dn. de Rhetz *de Orbeda c. 2. n. 61. seqq.* Mundius. *cit. l. n. 44.* Ita Leo III. Imper. ob terræ motu quassata mœnia Constantinopoli reparanda, novum vectigal indixit, edicens, vt in singula numismata quatuor & viginti obulos ærario Principis inferrent, ad reficiendos muros, quod deinde in multa secula seruatum est, teste Cuspiniano, relato a Klockio de *Contrib. c. 7. n. 120.* Sic & subsidium triennale, quod a Paulo III. pontifice extraordinem semel imperatum, post ordinarium & perpetuum factum. Id. *cit. l.*

Ita ergo liquidum est, beneuolentiam & oblationem ciuium spontaneam non raro seruitutē posteris imponere, nisi caute prospiciant & vigilent diligenter, ne blanditiis irretiti semel promittant, quod semper doleant, neque iugum suscipiant, quod posterī excutere nequeant, monente Mundio *de Muner. c. 3. n. 137.* Quem in finē memoratu dignum est solenne Regum Galliaë iuramentum, quo concessis a populo tributis, diserte cauent, se ea remissuros, vt primum necessitas, ob quam imposita sunt, fuerit sublata, Klock. *cit. l. n. 113.*

- I^o Eadem fata videntur habuisse sub Principibus Romanis præstationes auri coronarii, quæ licet in se mere voluntariæ collectæ fuerint, sæpe tamen impositæ fuerunt sub lege necessitatis. Optime hoc depingit Paschalius de coronis l. 8. c. 11. inquit: *Verum in Republ. (intellige libera) res honestissima adulterari coepta* (respicit ad abulum auri coronarii, de quo c. 1. quædam ex Cicerone adducta sunt) *sub principibus fuit furentis auaritiæ continua ministra.* Quamvis hoc de omnibus principibus dici non possit: Cap. 2. enim dedimus exempla, ubi aurum coronarium pristinam naturam retinuit, imprimis sub Iuliano & Theodosio.
- I³ Videamus ergo, quinam Imperatores effecerint, ut quæ res principio tota fuit honoris, processu temporis cesserit in emolumentum. Certe quod ante Iulianum præstatio auri coronarii iam in necessitatem fuerit versa l. 1. c. *Theod. de aur. coron.* satis euincit. Quænam enim fuisset ratio prohibendi indictionem huius auri coronarii, nisi antea
- I⁴ indictum ab Imperatoribus fuisset. Post Iulianum tempore Valentiniani & Valentis præstatio rursus in maiorem necessitatem versa, quod horum Imperatorum constitutiones diserte indignant. Sic enim in l. 2. cit. t. disponunt: *Uniuersi, quos Senatorii nominis dignitas non tuetur, ad auri coronarii præstationem vocentur, exceptis iis, quos lex præterita ab hac conlatione absoluit.* Omnes igitur possessores aut inter Decuriones coronarium aurum, aut inter senatores glebalem præstationem, deinceps recognoscant. Clarius idem exprimit l. 3. eod. ab iisdem Imperatoribus lata, his verbis: *Nullus, exceptis curialibus, quos pro substantia sui aurum coronarium offerre convenit, ad oblationem hanc attineatur.*
- I⁶ Cum itaque hisce legibus diserte Decurionibus præstatio auri coronarii iniuncta fuerit, dici nequit, illis temporibus

bus, auri coronarii præstationem fuisse voluntariam, uti quidem tempore Iuliani, & subsequentium Imperatorum, ceu *cap. 2.* dictum. Diserte enim excipiuntur quidam (quales qui fuerint dictu difficile est, quia historiae hic silent) a præstationis necessitate quod indicium præbet, reliquos immunes ab hac præstatione non fuisse. Unde facere non possum cum summo Icto, Iac. Gothofredo, leges citatas etiam ad voluntariam oblationem referente in *Comment. ad l. 4. C. Th. cit. t.* repugnant enim, manifesto ipsa legum verba & Decuriones ad præstationem huius auri obligant, quamvis hic ipse Gothofredus itatibet, cum alibi id non videatur diffiteri.

Neque in hisce finibus auiditas Imperatorum subsistebat, sed ulterius progressi, quovis modo hoc aurum coronarium postea exegerunt. Imprimis Antoninus Caracalla hic strenuum exactorem egit, in id studio summo incumbens, ut omnes mortales ac præcipue amplissimum ordinem nudaret, spoliaret, opprimeret; ceu testatur Dio in *Excerpt. Valesian. l. 77. p. 745.* ubi postea addit: *χωρὶς γὰρ τῶν σεφάνων τῶν χρυσῶν, ὥς ὡς ἡ πολέμιος τινὰς αἰὲν νικῶν πολέμιος ἦται (λέγω δὲ, ὅτι αὐτὸ τὸ τῶν σεφάνων ποίημα. Πρῶτον γὰρ τὰ τοῦ γένους ἐσιν; ἀλλὰ τὰ τῶν χρηματίων πλῆθος τῶν ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν δίδομένων, οἷς σεφάνων αἱ πόλεις τῆς αυτοκράτορας εἰώθασιν) τῶν τε ἐπιτηδείων, ἃ πολλὰ ἡ πανταχόθεν τὰ μὲν προσιτά, τὰ δὲ ἡ προσαναλίσκοντες εἰσεπρασσόμεθα.* h. e. Nam præter coronas aureas, quas, tanquam semper aliquibus ab se victis hostibus, exigebat (intelligo autem non ipsas ex auro fabricatas coronas, quantum enim id quidem? sed pecunie vim, coronarum titulo ac nomine datam, qua Imperatores a Civitatibus coronari solent) præter commeatus & cibaria, quæ partim sine pretio, partim cum gravissimo etiam sumtu nostro a nobis exigebantur &c. Ex quo rursus colligi potest, iam eo tempore aureas coronas mutatas fuisse in pecu-

niæ præstationem, vicemque extraordinarii tributi sustinuisse.

- 20 Simili exemplo vñ sunt & aliæ gentes. Sic memoratu dignum est aurum coronarium Damaretanum, quod Carthaginenses Gelonis coniugi Damaretæ pendere solebant, referente Diodoro Siculo *lib. ii.* Cum enim omnem spem salutis abiecissent, præter ingentem pecuniam, quæ Geloni dabatur, adiecerunt auream coronam coniugi eius, quæ corona fuit centum auri talentorum. Paschalius
- 21 *de Coron. lib. 8. c. ii.* Huc etiam referri potest, quod Procopius de Theodato, Rege Gothorum, notat, pactum eum cum Petro, Iustiniani Imperatoris Duce, iniisse, ut tota Sicilia secederet, & quotannis ipsi mitteret auream coronam ponderis ingentis *lib. I. de Bello Gotb.*
- 22 Huc imprimis quoque referendum censeo illud aurum coronarium, quod Satrapæ olim Imperatoribus solvere tenebantur. De quo Imperatores in *l. ult. C. Theod. de Aur. Coron.* disponunt, secundum consuetudinem moris antiqui omnes Satrapas pro deuotione, quæ Romano debetur Imperio, coronam, ex propriis facultatibus, serenitati Imperatoriæ offerre debere. Videlicet nonnullæ Satrapiarum Persicarum eo tempore iuris Romani fuerunt, quamuis satrapis relictæ, sub hac tamen conditione, ut aurum coronarium soluerent, non vero colligendum a Provincialibus sed ex propriis facultatibus in signum recognitionis soluendum. Talis Satrapia erat Sophona, & ad huius Satrapam Gaddanam constitutio hæc Imperatorum est directæ: & quia illicite hoc aurum coronarium a Sophonenis Satrapæ exegerant, voluere Impp. ut ablatum eis redderetur restituereturque.
- 24 Prouocant vero Impp. in *tit. l. ult. ad veterem consuetudinem*, quod & in *l. vn. C. cit. t.* innuisse videntur dum

dum prohibent, neminem *absq. consuetudine* ad collationem huius auri cogendum esse. Inde quaeritur: an & quatenus praestations voluntariae auri coronarii per consuetudinem necessariae fieri possint? Valde enim obstat, 25 quod res meri arbitrii nullo tempore praescribi queant, & quod illa, quae precario concessa, nullam possessionem iuris inducant. Vt enim consuetudo sit valida, requiruntur actus ex opinione quadam necessitatis suscepti, non vero voluntarii sufficient. At vero, ceu haecenus declaratum, praestations auri coronarii quoad suam originem sunt actus voluntarii nulla necessitate suscepti, mere precarii & meri arbitrii. Accedit quod hic deficiat fundamentum collectarum scilicet necessitas & utilitas Reipubl. 26 quo casu collectae exigi nequeunt. Et denique hic deficere videntur actus quieti, cum secundum Fulu. Pacian. *lib. 1. de probat. c. 29. n. 84.* vel tacitae murmurationes imbecilliorum seu subditorum omnem praescriptionem impediant. Timens enim vel murmurans non affirmat, quando sine periculo reclamare nequit, unde potius iniusta vel violenta videtur possessio superioris, quam in collectando allegat Klock. *de Contribut. c. 7. n. 42.* 27

Certe haec rationes dubitandi faciunt, ut magna cautio 28 in afferenda tali consuetudine adhiberi debeat. Non enim negari potest, saepius de facto procedi a Principibus, & extraordinaria onera olim offerri solita, postea in ordinariam quandam mutari praestationem, per nimiam collectandi continuationem. Vt itaque per consuetudinem praestatio 29 auri coronarii necessaria fieri possit, requiritur praestatio saepe continuata, per tempus immemoriale, Perez *ad l. vn. C. de aur. Cor.* ita quidem ut subditi opinione cuiusdam necessitatis ducti ad hanc fuerint, & ita etiam haecenus hoc auri obtulerint. Deinde supponi saltim debet aliqua 30

- causa utilitatis publicæ, quæ ex hoc auro coronario re-
 dundare potest in Rempubl. qualis in præstatione satrapa-
 rum erat, quia eo ipso recognoscebant Imperii Romani
 Maiestatem: Quibus suppositis hætenus consuetudo to-
 lerari & necessitatem præstandi operari potest, præfer-
 31 tim si hoc ipso liberentur ab aliis oneribus & collectis. Et
 ita facilius iam admitti possunt, quæ B. Dn. Brunnem. ad l. 9
 vn. C. de Aur. Coron. n. 6. tradit. Videmus, inquit, præstationes an-
 nuas, quæ benevolentie causa a subditis præstantur, longa consuetudine
 & præscriptione firmari, & titulum iustum inducere, ut in futurum
 præstari debeant, modo domini probare possint, subditos non per vim
 compulsos ea præstitisse, & fuerit præscriptio immemorialis probata.
 32 Operatur enim ita consuetudo etiam contra regulas iuris
 communis in imponendis oneribus, uti per l. unic. cit. pro-
 bare solent Dd. quos cateruatim adducit Klock. de contrib.
 c. 2. n. 96. conf. Gail. 2. Obs. 52. n. 18. Georg. Mundius de Honor.
 33 & Muner. c. 7. n. 7. seqq. Et sic semper in exigendis colle-
 ctis respici solet ad veterem observantiam, quod & con-
 stitutiones Imperii de Anno 1544. vsque ad annum 76.
 observant, disponentes, collectas Imperii imponi posse
 subditis, prout legitime observatum & iuris est, wie recht
 mäßig herkommen und recht ist / Gail. 2. Obs. 53. n. 8. Ziegl.
 34 de Iur. Maieft. lib. 2. c. 1. §. 15. Sicuti enim attendenda est
 consuetudo libertatis & exemptionis; ita e contrario &
 ea servanda est, quæ versatur circa solutionem & præsta-
 tionem onerum Klock. cit. l.
 35 Neque etiam infrequens est, ut actus meri arbitrii per
 perscriptionem necessitatem induant, ab eo tempore, quo
 quis per patientiam acquieuit, nec prætenso iuri alterius
 contradixit. Imo si actus mere voluntarii aliquando
 imperari possunt expresse, certe & tacite per consuetudi-
 nem

nem præstatio voluntaria in necessariam verti potest. Nul-
 libi fere maior voluntatis & arbitrii libertas, quam in dan-
 dis Eleemosynis, cum ex charitate debeantur, & cuiusque
 conscientia relinquuntur. Inde ut fiant & erogentur elee-
 mosynæ regulariter Princeps imperare nequit, nec enim
 istæ qualitates recipiunt & admittunt Imperium civile, sed
 ex directorio conscientia dependent. Sed quid si ditio-
 res officio suo non satisfaciant? Si avaritiæ nimis dediti,
 pauperes plane negligant, non dubito, quin magistratus di-
 tiores ad subleuandam indigentiam pauperum iam com-
 pellere possit, & illa imperare, quæ imperari non posse vi-
 debantur Frantz. l. 2. resolut. 7. Franc. de Amaya ad. l. vn. C.
 ut rem. lic. in emt. n. 17. Unde omnino præstationes mere
 arbitrariæ fieri possunt necessariae. Ut adeo non dubitem,
 subditos ad aurum coronarium quoque compelli posse.

Imprimis vero Iudæi ad solutionem auri coronarii ne-
 cessitate adstringuntur, an consuetudine, ut Glossatores
 plerumque ad l. vn. C. de aur. coron. annotare solent, an vero a-
 lio iure singulari, non aliter diiudicari potest, quam si totam
 rem ab initio & origine reuoluamus. Quod itaque ad ipsam
 necessitatem præstandi hoc aurum coronarium attinet,
 occurrit hæc dispositio Theodosii & Valentini in l. 17. C.
 de Iudeis (quæ est l. ult. C. Theod. de Iud.) Iudeorum primates qui
 in utriusque Palestine Synedrui dominantur (alii ut Iac. Go-
 thofr. in C. Theod. legunt nominantur) vel in aliis provinciis de-
 gunt (Tribonianus hic ex ipsa constitutione quædam omi-
 sit verba, quæ ex Codice Theodosiano supplenda, scilicet hæc:
 quæcumque post excessum Patriarcharum pensionis nomine susce-
 pere, cogantur ex solvere. In futurum vero) periculo suo annuer-
 sarium canonem de Synagogis omnibus, palatinis compellentibus e-
 xigant ad eam formam, quam Patriarchæ quondam CORONARI
 AVRI nomine postulabant (omisit rursus Tribonianus hæc:

quæ tamen quantà sit, solerti inquisitione discutias. Et hoc quod ab occidentalibus (rursus omittit hic Tribonianus vocem partibus, & sic mirifice sensum huius legis corrumpit, Patriarchæ enim occidentales non fuerunt) patriarchis conferri consueverat, nostris largitionibus inferatur. Hoc ipsum Iosephi testimonio l. 7. belli iudæi. c. 26. in f. quoque constat Tributum, ait, ubicunque degerent, iudeis indixit; (Vespasianus scilicet) binasque drachmas singulis annis deferre in Capitolium iussit, ita ut ante hac Hierosolymam templo pendebant.

40 Neque vero Theodosius & Valentinianus hoc aurum coronarium iudæis primitus imposuisse videntur, cum ex historia Maccabæorum constet, iam eo tempore aurum coronarium fuisse præstitum a iudæis Regibus exteris. Cum enim Alexander cum Demetrio de solio regio certaret, & quilibet iudæorum benevolentiam omni conatu captaret, Demetrius inter alia benevolentia argumenta remittere eis aurum coronarium promittebat; Ita enim rescribebat ad iudæos i. Mac. X, 29. Und erlaß ist allen den Schoß/ den Zins von Salz/ die Krohn-Steuer &c. quod Grotius ad cit. l. recte interpretatur per aurum coronarium, adicitq; iudæos aureas coronas Regibus solitos fuisse offerre quotannis.

41 Ipsa lex vero nos deducit ad præstationis huius auri coronarii necessaria originem. Postulasse Patriarchas quondam aurum coronarium consentur Imperatores. In qua forma vero? Erant videlicet binæ drachmæ, didgax^μos quas iudæi ex omnibus provinciis, per quas erant sparsi, templo Hierosolymitano inferre solebant Guid. Pancroll. Thes. var. Lect. l. 2. c. 170. ab init. Barbos. ad l. 17. c. de iur. 42 dæis. Cum vero magno numero ex remotioribus locis hoc tributum mitteretur, oneris levandi causa in aureis nummis transmissum. Vid. iacob. Gothofr. ad l. 14. c. Theod. de

Ind. Hinc aurum Iudaicum inde dictum. *Cic. in orat. 24. pro L. Flaccop. m. str.*

Verum ubi Iudæi Romanis tributarii facti, hi quovis modo tentarunt, huius auri deportationem ex provinciis inhibere. Flaccus inter alios edicto sanxit, cum aurum Iudæorum nomine quotannis ex Italia & omnibus provinciis exportaretur, ne ex Asia exportare liceret. Et cum inter alia accusationis capita, quibus D. Lælius L. Flaccum criminis reperundarum reum postulabat, hoc quoque Flacco obiceretur, pro eius defensione Cicero in *orat. cit. p. m. 512.* testatur, iam sæpe antea Senatum ita iudicasse. Vocat porro hanc exportationem, barbaram superstitionem. Græci imprimis hoc aurum Iudaicum prohibebant, adeo ut huius rei nomine apud Augustum, per Legatos Iudæi conquererentur. Hinc rursus, teste Iosepho *antiquit. Iudaic. l. 16. c. 10.* immunitatem plenam acceperunt ab Augusto, decreto de super solenni missio, ubi inter alia privilegia ipsis conceditur, *vocum pecuniam per certos homines mittere Hierosolymam*, constituta poena sacrilegii, si quis sacram pecuniam hanc auferre ausus fuerit. Sic & adducit Iosephus *cit. l. 6.* Cæsaris ad Norbanum Flaccum litteras, ubi hæc habentur: *Iudæis, ubicunque Gentium degentibus, sacram pecuniam ex veteri instituto Hierosolymam mittere nemine prohibente liceat.* Ut & Agrippæ, hunc in modum rescribentis: *pecunia sacra, quæ Hierosolymam mitti solet more patrio, procuratorem & tutelam penes Iudeos esse volo.* Nec segniter hic C. Norbanus Flaccus Proconsul suo officio usus, sed quemadmodum ipsi a Cæsare demandatum, ita Sardinianorum Magistratibus rescripsit, iubere se neminem Iudæorum prohibere, secundum patrium morem collectas pecunias Hierosolymam mittere. Eadem erat sententia Iulii Antonii proconsulis, ex iussu Cæsaris decernentis, concedi Iudæis, *primitias pietatis*

ergo conferre deportandas absque impedimento ad templum DEI maximi.

- 46 Quod iam stante Hierosolymitano templo persoluebatur, id post excidium eius Patriarcha Iudæorum vniuersalis sibi vindicauit, & anniuersarium quendam canonem coronarii auri nomine a singulis Synagogis accepit, & exegit. Cur vero auri coronarii nomine? Quia, inquit Guido Panciroll. *Thes. var. Lect. l. 2. C. 80.* summo sacerdoti pro eius corona pendere consuevit, similitudine scilicet alterius, quod Imperatori offerebatur, sicut tamen, ut hoc anniuersarium esset, & necessitate tribueretur. Iac. Gothofr. *ad L. ult. C. Theod. de Iud.* Exigebant hanc pensionem Archisynagogi, seu presbyteri Iudæorum, quos ipsi Apostolos vocabant, & qui singulis Synagogis Iudæorum præerant *L. 14. C. Theod. de Iudeis* Unde & tributum hoc Apostolatus nomine tunc temporis veniebat.
- 49 De Iuda Patriarcha, refert Epiphanius, *de Hæresi Ebiionit. 30.* quod Iosepho dederit τῆς ἀποστολῆς ἐπικαρπίαν, Apostolatus exigendi curam seu functionem, eumque miserit, cum literis in Ciliciam. Quo cum accessisset, ab unoquoque ex oppido decumas ac primitias a Prouincialibus Iudæis exegit, & hoc respectu, quia a prouinciis deportari solebat ad Patriarcham, *in l. cit. 14. Deportationis functio* appellatur.
- 50 Quamuis vero, uti supra dixi, sæpius hæc auri deportatio ab Imperatoribus prohibita fuerit, non tamen eo hactenus ventum erat, ut hic anniuersarius canon ærario publico Principum applicaretur, donec tandem Honorius Imperator in *l. 14. C. Theod. de Iud.* constitueret, hunc ipsum ad Imperatoris ærarium esse dirigendum, Patriarchæ autem nihil amplius mittendum. Cum enim occidentale Imperium ab orientali non dependeret, indignum visum fuit

fui Honorio permittere Patriarchæ orienti, in occidentali parte aurum quoddam coronarium exigere.

Non diu vero hæc prohibitio substat, siquidem post quinquennium Imperator, noua lege lata, priorem sustulit, hunc in modum: *Dudum iusseramus, vt ea, quæ Patriarchis a Iudeis istarum partium ex consuetudine præbebantur minime præberentur. Verum nunc amota prima iussione, secundum veterum Principum priuilegia, cunctos scire volumus, iudeis mittendi copiam a nostra clementia esse concessam.* Adscribit hanc mutationem Iacobus Gothofredus *ad cit. l. reconciliationi fraternæ, Arcadii & Honorii, cum lege prior lata discordiæ quædam inter ipsos fuerint.*

Expirauit vero tandem Patriarchatus Iudæorum, & quidem ex *l. 17. C. de Iudeis iunct. l. ult. C. Theod. eod.* apparet, tempore Theod. & Valentin. iam Patriarchas defuisse, electosque tunc Primates in ipsis Synedrüs, & plures per provincias constitutos fuisse. Diserte porro additur, eos successisse in iura Patriarchæ, & sic hunc anniuersarium canonem exegisse. Verum præuenit mature huic Primatum libertati Theodosius iunior, atq; aurum coronarium filco suo vindicauit, hac quidem forma, vt primates quidem adhuc exigent, sed periculo suo, & ita compellentibus Palatinis, seu officialibus comitum sacrarum largitionum, sacris largitionibus id inferrent.

Quæ cum ita sint, certum inde & liquidum redditur, hanc præstationem quidem auri coronarii speciem fuisse, sed multis modis diuersam ab illa, de qua *supra c. 2.* pluribus dictum. Nam 1) erat species tributi ordinarii, hinc anniuersarius canon dicebatur: at aurum coronarium Imperatoribus præstari solitum, etraordinarium erat. 2) Illud statotempore exsoluebatur; hoc vero emergente occasione publicæ lætitiæ. 3) Illud ex pensione Patri-

archis præstari solita originem trahit: hoc vero ex triumphis Romanorum &c.

56 Sed hæc quidem olim obtinuisse constat. Quid vero hodie dicendum de Imperatoribus nostris, an adhuc idem ius exercere possint? Siquidem Dd. hic consulamus, id fere omnes vno ore fatentur. Refert, ex quodam Cameralium Spirensium scripto, Limneus *tom. 5. Iur. publ. in addit. ad lib. 3. c. 2. n. 48.* daß die Judenschafft schuldig und verpflichtet einem ieden angehenden Römischen Kayser/als ihrem einigen Ober- und Schatz-Herrn/ zu Ihrer Kayserl. und Königl. Kröhnung/auch folgendes Jährlich und ein jedes Jahr besonders / zu dem Heil. Weynachten/ von ieden Haupt der Juden/ Jüdinnen/ Jung und alt/ niemand davon ausgenommen/ einen Gold-Gulden Krohn-Steuer und respective Opfer-Pfennig zu geben. Conf. Id. *ad c. 9. §. 2. A.B. obs. 4. Dn. Multz de repræs. Maiest. Imper. P. 2. c. 15. §. 2. n. 8. Dn. Strauß. Disp. de Capitatione c. 5. §. 4.* Fundamentum huius sententiæ facile deduci potest ex summo iure, quod Imperatori in Iudæos asseritur. Sic enim in confirmatione Priuilegiorum Iudaicorum a Maximiliano II. ao 1566. facta, Imp. dicitur, der Juden rechter einiger Herr/ und Beschirmer auff Erden/ it. Obrister Herr und Richter / dem die Gemeine Judischheit ohne Mittel zugehörig. it. Gemeiner Judischheit im Reich oberste Obrigkeit Limn. *ad A.B. cit. l. Additur ibidem, Sigismundum Imperatorem in commissis dedisse Seinshemio, alle und iegliche Judischheit in dem Reich/in Teutschen und Welschen Landen wohnhafft/zu besenden/ und mit Dero/ von Kayserl. Maj. wegen und an ihre statt umb ein Jährlich oder Monahl. Wochlich und täglich Geld zuüberkommen für das deme dieselbige Judischheit Ihrer Maj. und dem Reich in Dero Königl. Cammer Jährlich pflichtig und schuldig zugeben ist* &c. es sey von des Dritten Pfennigs des Zehenden/ der halben Juden Steuer / und des Guldnen Opfer-Pfenniges wegen &c.

Equi-

Equidem Marquardus de Sufannis *in de Iudæis c. 6. part. 1.* 58
valde Iudæis fauet, & fere eos a solutione tributorum ab-
soluit, ex eo fundamento, quod Pontifex *in c. sicut 9. X. de Iu-
dæis* prohibeat, a Iudæis servitia exigere coacta, addens quas-
dam limitationes, quæ tamen re ipsa fallunt. Sed vero male
concludit a prohibitione servitiorum, coactorum, ad prohibiti-
onem tributum: id enim solummodo Pontifex intendit, ne oneren-
tur iniustis servitiis, non quod se subducere possint præ-
stationibus ordinariis, vel extraordinariis; Unde dicitur:
in R. I. de ao. 1542. §. item die Juden. Daß eine Juden Person/
sie sey jung oder Alt zu Anfang der Türcken Hülff einen Gulden
legen/ und die Reichen in solchen Anschlag denen Armen zu Hülff
se kommen sollen.

Cæterum in allegatis locis separatim facta est mentio, 59
der Krohnen-Steuer und des Guldnen Opfer-Pfenniges/
vbi dubitari potest, an hoc ipso vnum idemque tributum ge-
nus indigitetur, an vero sint separatæ præstationes? Poste-
rius asserere conatur, Dn. Strauß *d. disp. cit. l. & Dn. Multz.*
cit. l. Prius vero Wesembec. Consiliar. quondam Brand.
intimus, *in Cynosura Liturg. de Subsid. necess. publ. ferend.*
concl. 7. p. III. & quidem huius sententia magis ad mores
pristinos accedit. Nam ceu ex supra dictis apparet, au-
rum Iudaicum, anniuersarius canon, & aurum coronari-
um erant Synonyma & binæ illæ Drachmæ, templo Hie-
rosolymitano olim præstari solitæ, erant die Guldene Opf-
fer-Pfennige / ab hoc vero sine dubio talis consuetudo
postea deduci cœpit.

Illud vero hic non immerito quæritur: vtrum Impera- 60
tori adhuc hodie hocius competat collectas has a Iudæis,
in territoriis Principum imperii degentibus, exigendi?
Limneus *ad A. B. cit. l.* hoc indubitanter affirmat, inquiens:
Statuum consensum ad contributionem Iudæis imponendam non
diffiteor: sed factum id fuisse in contributionibus Imperii per-

pendendum est; Inde vero inferri non potest, Imperatorē in aliis negotiis citra consensum statuum Iudæos collectare hodie, aut consuetum aurum coronarium die Krohn-Steuer und das Dyfser-Geld / ab illis exigere, haud posse. Ipse tamen Dn. Multzig strenuus alias Iurium Imperatori competentium assertor cit. l. ingenuè fatetur, vulgo ita persuasum esse, inter Iudæos tamen Oetingenses & alios, nisi quod Francofurtenses nouiter coronato Imperatori præstant, de eo nihil constare, sed folere ab ipsis Dominis suis collectari; & tandem concludit: hæc tamen omnia iuxta mores hodiernos esse æstimanda, vt adeo non improbabiler concludi possit, hodie idem ius competere statibus Imperii in Iudæos in territoriis eorum degentes, quod Imperator sibi vindicat.

61 Sicuti vero facilius hæc coronarii a Iudæis conferendi auri præstatio Imperatori in terris suis conceditur, ita forsan non incommode, imo etiam ex rei veritate dici posset, si casus contingere, vt quidam ex Statibus Imperii ad regale Diadema eueheretur, Iudæos imprimis ad hanc collationem obligari. Cum iura Imperatori in imperio competentia, Principes in suo territorio recte exerceant, & insuper Iudæi commodis Reip. & tutela Principis gaudent, vt adeo iniquissimum fuerit huic oneri se subtrahere, quod potius sponte in grati animi signū subire deberent. Quantitatis vero determinatio in arbitrio noui Regis erit. De consuetudine Hamburgensi constat, quod quoties consul nouus eligitur, vniuersa Iudæorum turba huic offerre teneatur mille thaleros in specie vt vocant. Quid ni ergo & Principi imperii ad regale solium euecto.

62 Eo ipso vero non excluduntur reliqui subditi ab hac collatione, si inaugurationis noui Regis immineat. Nam cum utilitas publica hanc coronationem desideret, & vero subditi publicis utilitatibus & necessitatibus subuenire teneantur

tur concurrat hic vtrique fundamentum collectarum extraordinariorum, maxime cum istiusmodi casus plane sit insolitus & ad splendorem totius Principatus omniumque territoriorum nouo Regi subiectorum vergat, cuius eminentiæ augendæ gratia merito deuotionis suæ tessera conferunt probi subditi, adeo vt non mere voluntaria talis præstatio haberi possit, sed simul vt necessaria considerari debeat.

Conspirant varii variarum gentium mores. De Regno 63
Daniæ constat, quod subditi ad coronationem noui Regis soluere, & contribuere teneantur *die Krohn-Steuer*; quod idem de regno Sueciæ nobis relatum est, vt aliorum regnorum constitutiones hic non tangam.

Propius huc 64
spectare videtur *extraordinaria collatio ad felicissimam regalis Numinis* (Imperatoris Romani) *expeditionem*, vt dicitur 2. F. 56. vulgo *der Römer Zug* / vbi Imperatores olim, ad consequendam consecrationem Pontificis Romani, magno comitatu Statuum Imperii Romam proficiscebantur. Quæ solennitas inaugurationis repetenda a Carolo M. qui, etsi non animo coronam imperialem suscipiendi, cum iusto tamen exercitu expeditionem versus Romam suscepit, & coronam a Pontifice S. P. Q. R. acceptauerat. Et sic a posteris hæc expeditio Romana continuata est. Dn. Schilter

ad ius Feud. All. C. 8. §. 1. Erant vero Status Imperii obstri- 65
cti, certo comitatu ipsis imposito Imperatorem comitari, quod Reinhard. p. 3. *diff. iur. Ciu. & Saxon. c. 24. 8.* his delineat verbis: nach dem Gebrauch des Heil. Römischen Reichs muß der Römische Zug auff 20000. zu Fuß und 4000 zu Ross sechs Monath angeschlagen und einen jeden Stande des Reichs nach Gelegenheit seiner Güter eine Anzahl wie vieler zu Ross und Fuß daran schicken / oder für jeden zu Ross zwölf und zu Fuß vier Flohren an Gelde erlegen und bezahlen müssen / auferleget. In veteri iure Allemannico feudali plenior dispositio de hac

expeditione occurrit C. 7. § 8. vbi inter alia necessitas co-
 mitandi regem electum ita describitur: Wenn aber die Tüt-
 schen ein König erwehlend / und der zu Rome nach der Wiehe-
 fehr / die Fürsten / die ihn zu König erkohren hant / sind alle
 schuldig mit ihm zu fahrende etc. Und wellend Sie blieben (h.e.
 si domi manere maluerint) so lösend die Hersahrt mit dem ge-
 henden Pfund / was es ein Jahr giltet / und weders der Man will
 das mag er thun. Die Hersahrt gen Rome soll der König gebie-
 ten über ein Tor sechs Wochen und drige Tage. Und die Her-
 sahrt hat dem Tütschen Ende / so der König gewiehet wird / und
 66 für besser mag er sie mit Rechte nicht gezwingen. Reuera ergo
 hæc præstatio necessaria fuit, & non impedit, quo minus
 die Reichs-Kronen-Steuer dici possit, cum ad coronatio-
 nis actum directa esset. Hinc etiam Merckelbach. *consil. 1. re-*
lato in fasciculo Consult. ad mater. contrib. De Ottone IV hæc
 refert. Solcher gestalt ist beyzeiten Ottonis des Vierdten umb
 das Jahr / 1208 / wie Ihre Majest. coronationis causa nach Rom
 ziehen wollen / auff dem zu Augspurg gehaltenen Reichs Tag be-
 schlossen worden / welche Fürsten und Stände persöhnlich cum
 suo comitatu seu ministerio ziehen / und daß die übrigen Fürsten
 und Prälaten so im Lande bleiben 22000 Gulden an Gelde erles-
 gen sollen.
 67 Verum postea hæ expeditiones Romanæ ex rationi-
 bus prægnantibus intermissæ sunt & vltimus hactenus,
 qui expeditionem hanc suscepit, fuit Carolus V. & quam-
 vis successores spem quidem fecerint in capitulationibus,
 coronam Romæ se suscepturos, restamen eo vsque dilata
 fuit, vt etiam in Leopoldina Capitulatione ista clausula pe-
 nitus omitti cœpta. Remansit tamen modus contri-
 buendi nach dem Anschlag der Römer Monath quoties ne-
 cessitas extraordinariam collectam Imperii desiderat. vid.
 Dn. Stryk. *Ex. I. Feud. c. 9. qu. 20.* vel militem Imperii aduer-
 sus hostem mittendum, vbi dicere solent Welcher Stand sein
 Reichs

Reichs contingent an Bold nicht schidet / der ist schuldig Rö-
mer Monath zugeben. Solet hoc etiam vocari die König- 68
steuer ideo quia intuitu feudi regalis exsoluitur Andr. Kni-
chen. *de sublimi & regio territ. iure* C. 3. n. 576. quod ideo no-
tandum, ne temere confundatur mit der Krohn-Steuer!
Dici etiam solet Hostenditiæ vulgo Osten-Dienst h. e. sol-
vendo contributiones Imperii Myl. ab Ehrenb. *de princ. &*
Stat. Imp. C. 98. §. 6. vox *osten* enim *hostem* denotat. E. qui
actum non præstabant die Osten-Dienst seu *servitia milita-*
ria, eius nomine præstabant certam collectam Klock. *de*
contrib. C. 1. n. 269. Ipsa vero citatio ad militiam vocatur.
Heeribannum der Hcers-Bann Myl. *cit.* l. §. 2. & 3.

Præsens autem huius rei exemplum præbet solennis 69
illa Inauguratio & coronatio serenissimi ac potentissimi
Principis ac Domini Dni FRIDERICI, Regis Borus-
forum, Domini nostri longe clementissimi, qui quidem an-
tea Borussia independentem seu pleno souvereinitatis iure
sub titulo Ducis tenuit, iam vero d. xix. Ian. anni curren-
tis Ducatum hunc in regnum commutavit, sibi que felicis-
simis auspiciis regale Diadema imposuit. Quo illustrior ve-
ro inauguratio hæc existit, dum sic Regia Maiestas poten-
tissimæ domui Brandenburgicæ per Augustissimum
hunc Regem primitus acquisita: eo magis imago anti-
quorum temporum nos in admirationem rapit.

Nam constat ex Historiis primum illum ex gente Zol- 70
lerana Electoratus Brandenburgici sceptrum capeffentem
FRIDERICVM sub ipso Electoratus auspicio liberali-
tate SIGISMUNDI Imperatoris, tanquam omen
quoddam futuræ dignitatis Regiæ in hanc stirpem aliquan-
do deriuandæ, omnis auri coronarii per totum Imperium,
Romano-Germanicum, quod tunc temporis pendere solebat
Impe-

Imperatoribus, compotem factum fuisse, ut gratum Imperator ipsi testaretur animum, quod singulari prudentia Friderici ad Imperiale solium promotus fuerit. Referam hoc verbis Ioannis Wolfgangii Rentzii in *descriptione domus Brandenburgicae* pag. m. 354. Welche glückliche Verrichtung der neue Kayser Sigmund mit einer sonderbahren Gnade belohnet/ indem Er den Burg-Graffen Anno 1411. Einen Gebots-Brieff an alle und jede des Reichs Städte in Schwaben Francken/ Baiern/ Elßaß/ an Rhein und in Wetterau/ oder wo die in Heil. Reich gelegen/ dahin ertheilet/ daß sie die gewöhnliche Stadt- und Juden Steuer Guldne Opffer-Pfennig und dazu alle Gefälle Renten und Zinsen/ wie die genandt seynd/ an Burggraffen Friederichen zahlen sollen. Res sane non fine omine fuit, sed præ sagii instar, cum hic FRIDERICVS I. auri coronarii exactionem meruerit, alium FRIDERICVM, Tertium scilicet, qui perfectus est numerus, huius nominis Electorem, non aurum tantum, sed & ipsam coronam Regiam, ipsius Imperatoris & tot aliorum Regum potentissimorum applausu, meriturum esse.

71 Sicuti autem boni & prudentis Principis est, non imperare huius generis oblationes, quamuis vix dicam eas summo iure imperare possit Ziegl. *de iur. Maiest. lib. 2. c. 3. §. 2.* ita bonorum ciuium est, gaudium ex Principis sui coronatione conceptum sua sponte testari, & obsequii symbolum coronato Principi offerre. Exemplum eius rei benignissima Augustissimi Regis nostri FRIDERICI in subditos propensio, & subditorum deuotissimus ille cultus, quo purpuram tanti Principis submissa munerum oblatione adorant, nobis exhibet, vbi Clementissimo nutu provocata ciuium pietas, prona mox fuit, ad offerendum insignie munus coronato Regi, quod auri coronarii nomine non immerito insigniri potest, licet hoc nomen nondum receperit. Referam verba rescripti ad Regimen Ducatus

catus Magdeburgici missi: Wir geben euch hiermit in Gnaden zuvernehmen/ was gestalt wir entschlossen seyn/ noch diese Woche/ so Gott will/ von hier aufzubrechen/ nach unsern Souverainen Herkogthum Uns zu erheben/ und Uns alsda zum Könige proclamiren und kröhnen zulassen. Ihr habet unsern dortigen Landt. Ständen davon Nachricht zugeben/ und zweiffeln wir nicht/ daß dieselbe unsere exaltation gerne und mit Freuden annehmen werden/ Gleichwie aber dieser actus, wie leicht zuerachten/ große Kosten erfordert/ so haben wir auch zuermeldten Unsern Ständen/ das gnädigste Vertrauen/ Sie werden bey so einer illustren Occasion, und da eine solche Würde mit Vollkommener Appobation und Zustimmung Ihr Kaiserl. Majest. und Verschiedener anderer Königen und Puissancen in Europa, in Unser Haus gebracht wird/ zu übertragung der dabey anzunehmenden spesen, mit einem freywilligen und erklecklichen adiuto gerne an die Hand gehen/ allermassen ihr Sie den auch dazu bestens zu disponiren/ und wie Sie sich deshalb/ erklären werden, unterthänigst zu berichten/

Cæterum si abstrahamus ab eiusmodi spontanea oblatione, non dubito, quin etiam recte talis auri coronarii præstatio subditis iniungi possit, ceu supra n. 62. iam ostensum, si scilicet subditi sponte hanc ipsam offerre recusent. Equidem Cap. 1. audiuius, oblatum hoc aurum coronarium antiquitus etiam fuisse spontaneo motu a Decurionibus, ob primitias regni: Sed aliud est gratulationis ergo offerre coronarium aurum Regi vel Imperatori ob regni & Imperii primitias: & aurum hoc coronarium præstare intuitu coronationis Regiæ, quæ cum ingentes impensas requirat, & simul propter ipsos subdites fiat, merito intuitu huius præstatio auri coronarii necessitatem aliquam habet.

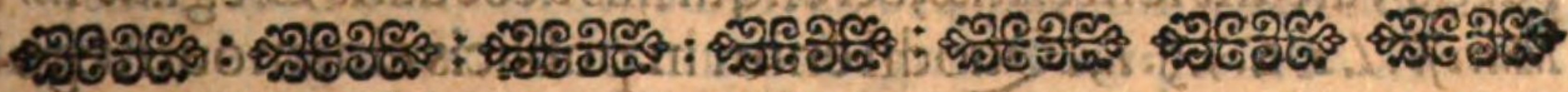
Sicuti vero cap. 2. euicimus, ad collationem auri coronarii voluntarium omnium consensum requiri, nec maiora vota dissentientibus præiudicare, ita vltimo hic quæritur

an

an in hoc casu, si Rex per modum subsidii alicuius charitati-
 vielmehr freywilligen Krohn-Steuer hoc aurum coronariū
 73 intinuerit, maiora Statuum prouincialium vota sufficiant,
 an vero eodem modo, quo in voluntaria, omnes vnanimi-
 ter consentire debeant? Primo enim illud obstare videtur,
 quod vocari & esse non possit, eine freywillige Krohn-
 Steuer / si non omnes consentiant, præprimis in hoc casu
 ubi omnes, vt singuli, interesse prætendunt, & sic quod o-
 mnes tangit, ab omnib9 approbari debere videatur, Ant. Pe-
 74 regrin. vol. 2. Consil. 57. n. 15. Hartmann. Pistor. quest. Iurid.
 37. lib. 1. n. 11. Quo iure vero consentientes prætendere po-
 terunt, vt dissentientes se conforment ad plurimorum pla-
 cita, cum sint illi inter se pares, par in parem autem non ha-
 75 beat imperium? Verum hæ rationes tanti roboris non sunt,
 vt in sententiam illam animum trahere possint. Imponi-
 tur enim hoc aurum coronarium propter bonum publi-
 cum, at in deliberationibus commune bonum respicien-
 76 tibus minor pars se conformare debet votis maioris partis.
 Hæc enim semper est conditio in vniuersalibus, vt maioris
 partis valeant sententiæ, & reliqui illis accedant Ziegl. de Iur.
 77 Maiest. l. 2. C. 3. §. 14. Quod si enim in publicis eiusmodi nego-
 tiis maiora vota non valere dixeris, non erit ratio expedi-
 endorum negotiorum, quod tamen publica vtilitas vbique
 efflagitat, cum a fine Reip. media sint determinanda, ad dis-
 sentiendum enim proni sunt animi hominum, vt igitur e-
 xitus in negotiis reperiatur, ad hoc medium necessario est
 78 deueniendum Grot. de I. B. & P. lib. 2. c. 5. n. 17. Cum vero
 ex fine porro diiudicentur actiones morales, & vero au-
 rum coronarium præstetur ob vtilitatem publicā, hæc au-
 tem non fit singulorum, sed respiciat omnes vt vniuersos,
 licet secundario & per consequentiam singulos ipsa contri-
 bu-

butio tangat; hinc min⁹ recte applicatur hic regula vulgata, quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari Klock. *de contribut. Cap. 6. n. 14.* Ziegl. *de iur. Mai. lib. 2. C. 3. §. 18.* Re- 72
 gulæ ergo iustitiæ non prohibent, quo minus dissentientes secundum vota maiora possint ad præstandum aurum coronarium adigi, iustum enim æquumque est, ut, qui ex civium numero in obsequio gloriam non quærunt, aliorum, maiori veneratione Regis sui sceptrâ adorantium, exemplo, ad eundem cultum adducantur. 73
 Et hæc sunt, quæ de illustri hac materia, data nobis tam egregia occasione, spatio licet exiguo nobis relicto, in char- tam conicere libuit. Quod superest, rogo Lectorem beneuolum, ut si non omnia sat accurate delineata, vel in quibusdam erratum esse, animaduertat, illa, quæ deesse videbantur, suppleat, ac omnia in meliorem partem interprete- tur. Deus vero nouam hanc coronam Borussicam perpetua salute beet, & in augmentum gloriæ diuinæ, Ec- clesiæ, ac Reip. vergere sinat.

FELICITER.

Mantissa.

I.

COronæ Regiæ impositionem Prophetici aut Sacri ordinis munus esse, ex Scriptura S. non probabitur, multo minus eandem aut Sauli aut Dauidi a Samuele impositam esse, vllō iudicio doceri potest, sola enim vnctio ab hoc expedita.

II.

Actum coronationis e contrario a Proceribus populi expeditum fuisse, aliquot exemplis comprobât sacra pagina.

I 2

III. Prin-

III. Principem illum, qui neminem in his terris agnoscit superiorem, sibi ipsi coronam imponere posse, certi sumus; imo & hoc moris Gentium fuisse, aliquot Scripturæ loca ostendunt.

IV. A Rege Reginam coronari posse, nulla iuris ratio vetat: imo hoc ius exercuisse quondam Reges, iterum ex Sacris literis edocemur.

V. Regium Diadema Electori collatum, etiam in collegio electorali præcedentiam tribuere, ex Legibus Imperii fundamentalibus constat.

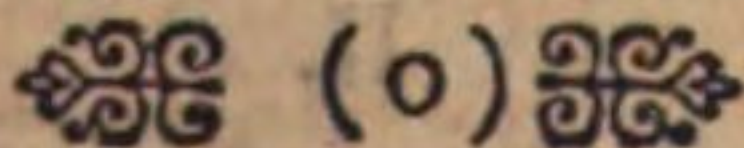
VI. Ius creandi Episcopos Imperatori in Germania quondam sine controuersia competiit, in quo iure a Pontifice iniquè turbatus, imo bellis intestinis, contra ipsum excitatis, fere deiectus, donec tandem Germaniæ concordatis remedium aliquod inuentum, quo Imperatori & Pontifici consuleretur, quibus tamen concordatis cum ipse Pontifex non steterit, nec Imperatorem amplius obligari, existimo.

VII. Maiori ergo iure Principes Euangelici, quos concordata hæc non stringunt, potestatem pro lubitu constituendi Episcopos sibi vindicant, & omnia iura episcopalia his conferunt.

VIII. In causis Ecclesiasticis a Principibus Imperii, siue in tribunalibus siue consistoriis decisis, nulla admittenda est appellatio ad Cæsarem, & hoc ne quidem in matrimonialibus, quamuis matrimonium pro Sacramento nos non habeamus.

IX. Principum Euangelicorum connubia in gradu alioqui prohibito contrahenda, dispensationi non subsunt, cum nemo sit qui hic dispensare valeat: & Principes ipsos hic dispensare circa sua connubia, minus caute asseratur. Declarationem vero exigunt merito a diuinarum humanarumque Legum peritis, an iuri diuino morali hoc, quod intendunt, matrimonium refragetur.

X. Præscriptionem bonorum domanialium a subditis Principi suo opponi posse, non censeo.

Stryk, Johann Samuel,

Diss. iur. de auro coronario, von der Krohnen-Steuer

Hala Magdeburgica 1701

4 Diss. 312#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10647768-2

VD18 15170128-001